

باسمه تعالی

پیشنویس لایحه قانون پایه سیاست‌های دریایی جمهوری اسلامی ایران

در چارچوب آیین نامه نظارت بر حسن اجرای اصل ۱۱۰ قانون اساسی

انجمن مهندسی دریایی ایران

دی ۱۴۰۴

فصل اول - کلیات و اصول بنیادین سیاست‌های توسعه دریا محور

ماده ۱ - ماهیت، قلمرو و هدف قانون

این قانون در قلمرو دریا، کرانه و پس کرانه، به‌عنوان «قانون پایه سیاست‌های دریایی جمهوری اسلامی ایران» و چارچوب تقنینی تحقق «سیاست‌های کلی توسعه دریا محور» ابلاغی مقام معظم رهبری موضوع اصل (۱۱۰) قانون اساسی، و در عین حال در چارچوب سایر سیاست‌های کلی نظام موضوع اصل (۱۱۰)، به ویژه سیاست‌های کلی محیط زیست، علم و فناوری و اقتصاد مقاومتی، و با رعایت «آیین نامه نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی» تدوین، تصویب، اجرا و تفسیر می‌شود؛ به نحوی که تنظیم و اجرای برنامه پایه توسعه دریا محور، برنامه‌های عملیاتی میان مدت (از جمله برنامه‌های پنج ساله) و همچنین مصوبات و مقررات موضوع این قانون، به گونه‌ای انجام گیرد که انطباق آن‌ها با سیاست‌های کلی یادشده قابل ارزیابی و نظارت باشد.

اهداف این قانون به شرح زیر است:

۱. تحقق حکمرانی یکپارچه، منسجم و برنامه محور در امور دریایی و سامان دهی فرایند برنامه ریزی، قانون گذاری، تنظیم گری و اقدامات اجرایی در زنجیره دریا-کرانه-پس کرانه، به نحوی که زمینه دستیابی جمهوری اسلامی ایران به جایگاه شایسته جهانی و رتبه اول منطقه‌ای در بهره‌گیری پایدار از دریا و سواحل را با حفظ هویت ایرانی اسلامی برای نسل‌های متوالی برنامه‌ریزی و اجرا فراهم نماید؛
۲. ایجاد بستر قانونی پایدار برای تنظیم و اجرای برنامه‌های پایه و برنامه‌های عملیاتی میان‌مدت (از جمله برنامه‌های پنج‌ساله) در حوزه دریا، کرانه و پس کرانه، بر مبنای سیاست‌های کلی توسعه دریامحور و سایر سیاست‌های کلی مرتبط؛
۳. فراهم‌سازی چارچوب الزام‌آور برای تعیین سهم، نقش و جغرافیای استقرار فعالیت‌ها در حوزه‌های اصلی اقتصاد دریامحور، بر اساس تحلیل زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی و اقدامات پایه موضوع این قانون و نه صرفاً بر مبنای ساختار اداری و تقسیمات کشوری.

ماده ۲ - دامنه شمول

این قانون ناظر به سیاست گذاری، برنامه‌ریزی، تقنین و اقدامات اجرایی در کل زنجیره به هم پیوسته «دریا-کرانه-پس کرانه» مطابق تعاریف ماده (۳) است. حدود و پهنه‌های مکانی «کرانه» و «پس کرانه» بر اساس اسناد رسمی آمایش سرزمین و «طرح‌های مصوب مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی کشور» که در چارچوب اقدام پایه «مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی» مندرج در این قانون تهیه، تصویب و به روز رسانی می‌شود، تعیین می‌گردد.

ماده ۳ - تعاریف

در این قانون، اصطلاحات زیر در معانی مشروح به کار می‌روند:

دریا:

پهنه‌های آبی متصل به اقیانوس‌ها که از خط مبدأ دریای سرزمینی به بعد قرار دارند و شامل آب‌های ماورای ساحل، به‌ویژه منطقه انحصاری اقتصادی، فلات قاره و آب‌های دوردست است که جمهوری اسلامی ایران نسبت به آن‌ها دارای حاکمیت یا حقوق حاکمیتی، صلاحیت یا منافع ملی در چارچوب حقوق بین‌الملل می‌باشد. هر جا در این قانون از واژه «دریا» استفاده می‌شود، تأکید اصلی بر همین پهنه‌هاست. حدود پهنه‌های دریایی موضوع این قانون، مطابق حقوق بین‌الملل و قوانین و مقررات موضوعه جمهوری اسلامی ایران تعیین می‌شود.

کرانه:

نوار و پهنه‌های خشکی مجاور دریا که به‌عنوان «منطقه مدیریت مستقیم و نظارتی ساحلی» در طرح‌های مصوب مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی کشور و اسناد آمایش سرزمین تعیین می‌شود؛ طرح‌هایی که در چارچوب اقدام پایه «مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی» مندرج در این قانون تهیه و تصویب می‌گردد. کرانه محل استقرار اصلی فعالیت‌های تولیدی، خدماتی، لجستیکی و مبادله کالا و خدمات مرتبط با بهره‌برداری از دریاست.

پس کرانه:

محدوده‌های خشکی پشت کرانه که در طرح‌های مصوب مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی کشور و اسناد آمایش سرزمین، به‌عنوان حوزه‌های پشتیبان کرانه و نوار ساحلی، شامل مناطق تحت تأثیر و حوزه‌های آبریز مؤثر بر دریا و کرانه، تعیین می‌شوند؛ طرح‌هایی که در چارچوب اقدام پایه «مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی» مندرج در این قانون تهیه و تصویب می‌گردد. پس کرانه از طریق شبکه زیرساخت‌ها و کریدورهای حمل‌ونقل، کرانه را به بازارهای داخلی و بین‌المللی متصل می‌سازد.

«قانون پایه سیاست‌های دریایی جمهوری اسلامی ایران»:

مجموعه احکام مندرج در این قانون - شامل اهداف و قلمرو، تعاریف، اصول بنیادین، مسئولیت‌ها، قواعد حاکم بر ساختار «برنامه پایه توسعه دریامحور»، چارچوب اقدامات پایه، زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی و الزامات تأمین منابع - که به صورت یکپارچه ریل‌گذاری تقنینی لازم برای توسعه دریامحور را فراهم می‌آورد و چارچوب الزام‌آور برنامه‌ریزی و حکمرانی در قلمرو دریا، کرانه و پس کرانه را تعیین می‌کند.

«برنامه پایه توسعه دریامحور»:

چارچوب ساختاری و یکپارچه ملی در حوزه دریا، کرانه و پس کرانه است که در این قانون، بر اساس سیاست‌های کلی توسعه دریامحور، تعریف می‌شود و مشتمل بر موارد زیر است:

۱. فهرست و تعریف اقدامات پایه در قلمرو دریا، کرانه و پس کرانه؛

۲. فهرست و نقشه زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی اولویت‌دار و ارتباط آن‌ها با اقدامات پایه؛

۳. اهداف کلان و شاخص‌های اصلی رشد و توسعه دریامحور؛

۴. چارچوب کلی تقسیم کار دستگاهی و الزامات آمایش دریا-کرانه-پس کرانه.

این ساختار، ریل‌گذاری تقنینی لازم برای تدوین و بازنگری برنامه‌های عملیاتی پنج‌ساله توسعه دریامحور را فراهم می‌آورد و هرگونه تغییر اساسی در آن صرفاً از طریق اصلاح این قانون آن امکان‌پذیر است.

«برنامه‌های عملیاتی پنج‌ساله توسعه دریامحور»:

مجموعه برنامه‌ها و طرح‌های اجرایی پنج‌ساله دولت در سطح ملی، بخشی، فرابخشی، استانی و زنجیره‌محور است که بر اساس ساختار برنامه پایه توسعه دریامحور (اقدامات پایه و زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی) و در چهارچوب برنامه‌های پنج‌ساله توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور تنظیم می‌شود و پس از تصویب در ستاد دریایی کشور، برای اجرا به دستگاه‌های ذی‌ربط ابلاغ می‌گردد.

این برنامه‌ها نمی‌تواند با احکام این قانون و برنامه پایه توسعه دریامحور در تعارض باشد و در مواردی که طبق قانون اساسی یا قوانین عادی، تصویب در مراجع دیگری (مانند مجلس شورای اسلامی یا شورای عالی امنیت ملی) ضرورت داشته باشد، ستاد مکلف است هماهنگی و اقدامات لازم برای طی آن تشریفات را به‌عمل آورد.

«اقدامات پایه»:

حوزه‌های موضوعی اصلی سیاست‌گذاری و اجرا در قلمرو دریا، کرانه و پس کرانه است - از جمله محیط‌زیست و اقلیم، ایمنی و امنیت آبی، علم، فناوری و داده، حمل‌ونقل، بنادر و لجستیک، دیپلماسی و همکاری‌های بین‌المللی، جزایر و جوامع محلی، آمایش و پهنه‌بندی فضایی دریایی، استانداردها و نظم حقوقی و فنی - که چارچوب سازمان‌دهی برنامه پایه توسعه دریامحور و برنامه‌های عملیاتی پنج‌ساله بر مبنای آن‌ها شکل می‌گیرد.

«زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی»:

زنجیره ارزش اقتصادی دریایی مجموعه‌ای به هم پیوسته از حلقه‌ها و فعالیت‌ها در قلمرو دریا، کرانه و پس‌کرانه است که از مرحله اکتشاف و تأمین منابع، طراحی و تولید کالا و خدمات، تا حمل‌ونقل، لجستیک، بازاریابی، عرضه به مشتری نهایی و بازیافت یا دفع را دربر می‌گیرد و با رویکرد فرایندی سازمان‌دهی می‌شود؛ به نحوی که جریان منسجم و مستمر ارزش در طول زنجیره برقرار باشد.

در چهارچوب این قانون، هر زنجیره ارزش اقتصادی دریایی، واحد راهبردی برنامه‌ریزی، حکمرانی و ارزیابی عملکرد محسوب می‌شود.

«اقتصاد دریامحور»:

در چهارچوب این قانون، «اقتصاد دریامحور» به مجموعه فعالیت‌ها و نتایج اقتصادی زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی در قلمرو دریا، کرانه و پس‌کرانه اطلاق می‌شود که به تولید کالا و خدمات دریامحور، ایجاد اشتغال، سرمایه‌گذاری و ایجاد ارزش افزوده منجر می‌گردد. از منظر سنجش و گزارش‌دهی، اقتصاد دریامحور معادل مجموع ارزش افزوده و سایر شاخص‌های اصلی اقتصادی زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی است که بر اساس نظام حساب‌های ملی و حساب‌های اقماری، به صورت منظم محاسبه، تجمیع و گزارش می‌شود و مبنای ارزیابی میزان تحقق هدف رشد اقتصادی دریامحور در این قانون قرار می‌گیرد.

«مقررات موضوع این قانون»:

منظور از مقررات موضوع این قانون، کلیه آیین‌نامه‌ها، تصویب‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها، بخشنامه‌ها و شیوه‌نامه‌هایی است که در اجرای این قانون و برنامه پایه، توسط مراجع صلاحیت‌دار تهیه و تصویب/ابلاغ می‌شود.

«مصوبات ستاد دریایی کشور»:

منظور از مصوبات ستاد دریایی کشور، تصمیمات ستاد در حدود وظایف حکمرانی و هماهنگی موضوع این قانون است که ناظر به سیاست‌گذاری، تقسیم کار، هماهنگی، تصویب برنامه‌ها و تعیین سازوکارهای اجرایی می‌باشد.

مقررات موضوع این قانون و مصوبات ستاد دریایی کشور نباید با قانون اساسی، سیاست‌های کلی نظام، قوانین لازم‌الاجرا، این قانون و برنامه پایه مغایرت داشته باشد و نمی‌تواند متضمن نسخ یا اصلاح قانون یا ایجاد حقوق و تکالیف عام خارج از مجوز قانونی باشد.

ماده ۴ - اصول بنیادین (کلیات)

در اجرای این قانون، رعایت اصول بنیادین مقرر در مواد (۴ مکرر ۱) تا (۴ مکرر ۱۲)، به‌عنوان مبنای تفسیر و اجرای احکام این قانون و تحقق کلیه بندهای سیاست‌های کلی توسعه دریامحور و نیز سیاست‌های کلی محیط‌زیست و علم و فناوری، الزامی است.

ماده ۴ مکرر ۱ - اصل تعامل و همکاری بین‌المللی در چارچوب منافع ملی

در چارچوب موازین شرع مقدس اسلام و اصول (۳)، (۴)، (۱۵۲) و (۱۵۳) قانون اساسی، اصل بر تعامل و تعاون مشروط با نظام بین‌الملل است و بهره‌گیری از چارچوب‌ها و ابزارهای فنی توسعه پایدار مجاز شمرده می‌شود؛ پرهیز از همکاری تنها زمانی مجاز است که بر اساس شناخت و ارزیابی دقیق حقوقی و راهبردی، آثار سلطه، نفوذ ساختاری یا واگذاری مرجعیت تصمیم‌گیری به قدرتهای خارجی برای آن همکاری احراز گردد.

ماده ۴ مکرر ۲ - اصل توازن محیط‌زیستی و تحقق سیاست‌های کلی محیط‌زیست

در اجرای این قانون، رعایت توازن میان توسعه فعالیت‌های دریامحور و حفاظت از محیط‌زیست و اکوسیستم‌های دریایی و ساحلی، بر اساس سیاست‌های کلی محیط‌زیست و سیاست‌های کلی توسعه دریامحور ابلاغی مقام معظم رهبری موضوع اصل (۱۱۰) قانون اساسی، اصل حاکم است. هرگونه بهره‌برداری از دریا، کرانه و پس‌کرانه باید در چارچوب ظرفیت تحمل محیط و با پیشگیری از آلودگی و تخریب، صیانت از حقوق نسل‌های آینده، حفظ تنوع زیستی، سازگاری با تغییر اقلیم و ارتقای تاب‌آوری زیست‌بوم‌ها، جوامع محلی و زیرساخت‌ها به طور یکپارچه در سیاست‌ها، برنامه‌ها و اقدامات لحاظ شود.

ماده ۴ مکرر ۳ - اصل ایمنی و امنیت دریا و امنیت آبی

در اجرای این قانون، تأمین ایمنی و امنیت دریا و فعالیت‌های دریایی، از جمله امنیت جان انسان در دریا، ایمنی کشتیرانی و سکوها، حفاظت از زیرساخت‌ها و خطوط مواصلاتی و مرزهای دریایی و کاهش مخاطرات مرتبط با آب و محیط دریایی، اصل حاکم است و سیاست‌ها، برنامه‌ها و اقدامات در قلمرو دریا، کرانه و پس‌کرانه باید به گونه‌ای طراحی و اجرا شوند که سطح ریسک‌های ایمنی، امنیتی و «امنیت آبی» به صورت مستمر کاهش یابد.

ماده ۴ مکرر ۴ - اصل دانش، داده و سرمایه انسانی دریایی

در اجرای این قانون، ارتقای دانش علمی و فناوری‌های دریایی، استقرار نظام یکپارچه پایش و داده‌های پایه و کاداستر دریا-کرانه-پس‌کرانه و تربیت و توانمندسازی سرمایه انسانی متخصص دریایی، با بهره‌گیری از

پیوست شماره ۱: پیش نویس لایحه قانون پایه سیاست‌های دریایی جمهوری اسلامی ایران

فناوری‌های نوین مبتنی بر رویکرد صنعت ۵,۰ (انسان‌محور، پایدار و تاب‌آور) و در چارچوب سیاست‌های کلی محیط‌زیست، علم و فناوری و توسعه دریامحور، اصل حاکم است.

ماده ۴ مکرر ۵ - اصل حکمرانی یکپارچه، تقسیم کار ملی و برنامه‌محوری

در اجرای این قانون، استقرار حکمرانی یکپارچه دریا-کرانه-پس‌کرانه، با تقسیم کار روشن میان قوای سه‌گانه، دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی و نهادهای تخصصی، و اتکا به «برنامه پایه توسعه دریامحور» اصل حاکم است. این قانون (قانون پایه سیاست‌های دریایی جمهوری اسلامی ایران) مرجع حقوقی تحقق سیاست‌های کلی توسعه دریامحور بوده و کلیه تصمیمات، برنامه‌ها، طرح‌ها، مقررات و اقدامات دستگاه‌های ذی‌ربط در قلمرو دریا، کرانه و پس‌کرانه باید در چارچوب این قانون و برنامه پایه و سازوکارهای هماهنگی مصوب اتخاذ و اجرا گردد.

ماده ۴ مکرر ۶ - اصل اقتصاد دریامحور و زنجیره‌های ارزش رقابت‌پذیر

در اجرای این قانون، توسعه اقتصاد دریامحور و سامان‌دهی زنجیره‌های ارزش دریا-کرانه-پس‌کرانه، با هدف دستیابی به نرخ رشد میان‌مدت حداقل دو برابر متوسط رشد اقتصادی کشور، ایجاد و تقویت کانون‌ها و خوشه‌های پیشران ارزش‌آفرینی به صورت شبکه‌ای و چندکانونی در سواحل و جزایر، و ارتقای رقابت‌پذیری بین‌المللی صنایع و خدمات دریایی، اصل حاکم است و سیاست‌ها و برنامه‌ها باید به‌گونه‌ای طراحی شوند که محیط کسب‌وکار مناسب، تسهیل و هدایت سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی و پیوستگی حلقه‌های استخراج، تولید، خدمات، حمل‌ونقل، لجستیک و بازار را در زنجیره‌های ارزش دریایی تضمین نمایند.

ماده ۴ مکرر ۷ - اصل دیپلماسی دریایی، همکاری‌های بین‌المللی و تاب‌آوری شبکه‌های حمل‌ونقل و ترانزیت

در اجرای این قانون، تقویت دیپلماسی دریایی و گسترش همکاری‌های اقتصادی، تجاری، سرمایه‌گذاری و فناورانه با کشورهای همسایه و سایر کشورها، همراه با افزایش سهم جمهوری اسلامی ایران در حمل‌ونقل و ترانزیت دریایی منطقه‌ای و بین‌المللی، در چارچوب استفاده صلح‌آمیز از دریاها و رعایت حقوق بین‌الملل دریا (از جمله قواعد عرفی) و تعهدات بین‌المللی لازم‌الاجرا، اصل حاکم است. سیاست‌ها و برنامه‌ها باید به‌گونه‌ای طراحی و اجرا شوند که شبکه کریدورهای دریایی و ترکیبی و همکاری‌های بندر-بندر را تقویت کرده و امنیت، ایمنی، پایداری، رقابت‌پذیری و تاب‌آوری زیرساختی و عملیاتی آن را تضمین نمایند؛ به‌نحوی که تداوم خدمت و دسترسی قانونی و ایمن ناوگان در برابر رخدادهای شدید و کاهش احتمال، هزینه و ریسک اختلال و مداخلات ناموجه فراهم گردد؛

پیوست شماره ۱: پیش نویس لایحه قانون پایه سیاست‌های دریایی جمهوری اسلامی ایران

با اتکا به تدابیر حقوقی و نهادی و نیز ظرفیت‌های مشروع دفاعی و بازندارندگی کشور در چارچوب قوانین و مقررات مربوط.

تبصره — الزامات اجرایی و سازوکارهای هماهنگی بین دستگاهی موضوع این ماده، حسب مورد، در آیین نامه های اجرایی مربوط تعیین می‌شود.

ماده ۴ مکرر ۸ - اصل جوامع محلی ساحلی، جزایر و هویت ایرانی-اسلامی دریایی

در اجرای این قانون، تقویت نقش و مشارکت مؤثر جوامع محلی ساحلی و جزایر، حمایت هدفمند از سرمایه‌گذاران بومی و بنگاه‌های کوچک و متوسط دریایی و صیانت و ارتقای هویت ایرانی-اسلامی و فرهنگ دریایی در طراحی و اجرای طرح‌های توسعه دریامحور، اصل حاکم است و سیاست‌ها و برنامه‌ها باید به گونه‌ای تنظیم شوند که توسعه اقتصادی دریا-کرانه-پس کرانه، هم‌زمان به بهبود معیشت پایدار، کیفیت زندگی، امنیت سکونت و تاب‌آوری جوامع محلی و جزایر و حفظ و تقویت ارزش‌ها و میراث فرهنگی و اجتماعی مبتنی بر هویت ایرانی-اسلامی آنان منجر شود.

ماده ۴ مکرر ۹ - اصل شفافیت، پایش، ارزیابی و پاسخگویی در حکمرانی دریایی

در اجرای این قانون، استقرار نظام شفافیت اطلاعات، شاخص‌محوری و سازوکارهای یکپارچه پایش، گزارش‌دهی و ارزیابی اجرای سیاست‌های کلی توسعه دریامحور و سیاست‌های کلی محیط‌زیست در قلمرو دریا، کرانه و پس کرانه، اصل حاکم است و دولت و دستگاه‌های ذی‌ربط مکلفاند برنامه‌ها و اقدامات خود را به گونه‌ای طراحی و اجرا کنند که امکان سنجش منظم پیشرفت، راستی‌آزمایی نتایج و پاسخگویی در برابر مراجع نظارتی ذی‌صلاح و افکار عمومی فراهم گردد.

تبصره ۱ - تنظیم، تخصیص و بازتخصیص اعتبارات مرتبط با توسعه دریامحور باید مبتنی بر نتایج پایش و ارزیابی و میزان تحقق شاخص‌های کلیدی عملکرد در سطح «زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی» و «اقدامات پایه» انجام شود؛ به نحوی که هرگونه تصمیم به افزایش، کاهش یا تثبیت منابع و اعتبارات (از جمله رویکردهای انبساطی یا انقباضی) نسبت به هر زنجیره/اقدام، مستند، قابل ردیابی و قابل گزارش‌دهی باشد.

تبصره ۲ - انتشار عمومی اطلاعات و گزارش‌های موضوع این ماده با رعایت قوانین و مقررات مربوط، از جمله طبقه‌بندی اطلاعات، محرمانگی و ملاحظات امنیت ملی انجام می‌شود.

تبصره ۳ - معیارها و ارقام اطلاعاتی لازم برای سنجش بهینگی، اتلاف، و نیز قالب‌های گزارش‌دهی و ردیابی اعتبارات، در چارچوب احکام این قانون و دستورالعمل‌های اجرایی مربوط تعیین می‌گردد.

ماده ۴ مکرر ۱۰ - اصل حاکمیت قانون، استانداردها سازی و نظم حقوقی و فنی بین‌المللی

در اجرای این قانون، استقرار حاکمیت قانون در پهنه‌های دریا، کرانه و پس‌کرانه و توسعه و به‌روزرسانی نظام استانداردهای فنی، ایمنی و زیست‌محیطی دریایی، با رعایت سیاست‌های کلی نظام، اصل حاکم است. سیاست‌ها، قوانین و مقررات دریایی باید، تا حد امکان و با حفظ حقوق حاکمیتی و منافع ملی جمهوری اسلامی ایران، با نظم حقوقی و فنی بین‌المللی حاکم بر امور دریایی هماهنگ گردد. در این چارچوب، تکلیف جمهوری اسلامی ایران نسبت به کنوانسیون‌ها و اسناد اصلی حقوقی و فنی دریایی، از جمله اسناد ناظر بر آلودگی و گازهای گلخانه‌ای و حقوق دریاها، باید در چارچوب فرایندهای تقنینی و تصمیمات مراجع صلاحیت‌دار، از جمله مجلس شورای اسلامی، به صورت صریح تعیین شود؛ به‌نحوی که حسب مورد، تصویب، عدم تصویب یا تداوم مذاکرات و رایزنی‌های بین‌المللی درباره هر یک مشخص گردد. در اتخاذ این تصمیمات، تمایز میان تعهدات ناشی از تصمیمات الزام‌آور سازمان ملل متحد و تدابیر یک‌جانبه و تحریم‌های ثانویه رعایت شده و ریسک‌های ناشی از تحریم در فرایند استانداردها سازی و تعیین تکلیف این اسناد، به صورت هوشمند و در چارچوب منافع ملی مدیریت می‌گردد.

ماده ۴ مکرر ۱۱ - اصل آمایش دریا-کرانه-پس‌کرانه، پهنه‌بندی دریایی و مدیریت یکپارچه مناطق

ساحلی

در اجرای این قانون، استقرار نظام آمایش سرزمین در قلمرو دریا، کرانه و پس‌کرانه و تدوین و اجرای پهنه‌بندی دریایی و طرح‌های مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی، اصل حاکم است. سیاست‌ها، برنامه‌ها، طرح‌ها و پروژه‌های توسعه دریامحور باید با اسناد آمایش ملی و منطقه‌ای، طرح‌های مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی و پهنه‌بندی مصوب دریا-کرانه-پس‌کرانه منطبق بوده و هرگونه استقرار فعالیت، تخصیص فضا، ایجاد زیرساخت و بهره‌برداری از منابع در این پهنه‌ها، در چارچوب این اسناد و با رعایت اولویت‌بندی کاربری‌ها، ظرفیت تحمل محیط و حقوق جوامع محلی انجام گیرد.

ماده ۴ مکرر ۱۲ - اصل ارتقای آگاهی عمومی، آموزش و فرهنگ دریامحور

در اجرای این قانون، ارتقای آگاهی عمومی نسبت به اهمیت دریا، سواحل و پس‌کرانه و ترویج فرهنگ و هویت ایرانی-اسلامی دریامحور در سطح ملی و محلی، اصل حاکم است و سیاست‌ها و برنامه‌ها باید به‌گونه‌ای تنظیم و اجرا شوند که دانش عمومی، مسئولیت‌پذیری اجتماعی و مشارکت شهروندان و جوامع محلی در حفاظت، بهره‌برداری پایدار و توسعه دریامحور تقویت گردد.

ماده ۵ - مسؤلیت‌ها

۱. دولت مسئول پیشبرد جامع، منسجم و برنامه‌محور سیاست‌های توسعه دریامحور در قلمرو دریا، کرانه و پس کرانه بر اساس این قانون و در چهارچوب سیاست‌های کلی ابلاغی مقام معظم رهبری موضوع اصل ۱۱۰ قانون اساسی می‌باشد و مکلف است سازوکارهای لازم برای هماهنگی بین دستگاه‌های اجرایی و نهادهای ذی‌ربط را فراهم آورد.
۲. قوه مقننه، قوه قضائیه، نیروهای مسلح، شوراهای عالی ذی‌ربط، دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی، شهرداری‌ها و نهادهای عمومی غیردولتی فعال در قلمرو دریا، کرانه و پس کرانه، هر یک در حدود صلاحیت‌های قانونی خود مکلف‌اند در تحقق اهداف و اجرای احکام این قانون همکاری نموده و از اتخاذ تصمیمات و اقدامات مغایر با اصول بنیادین و برنامه پایه توسعه دریامحور خودداری نمایند.
۳. دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی، تشکل‌های حرفه‌ای و انجمن‌های علمی و تخصصی دریایی، در حدود قوانین و مقررات، شریک مشورتی و پشتیبان اجرای این قانون محسوب شده و دستگاه‌های مسئول مکلف‌اند سازوکارهای لازم برای بهره‌گیری نظام‌مند از ظرفیت علمی و حرفه‌ای آنان را در مراحل سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، اجرا و ارزیابی فراهم آورند.

ماده ۶ - اقدامات تقنینی و تأمین و ردیابی منابع

- ۱) دولت مکلف است به منظور اجرای این قانون و تحقق اصول بنیادین مندرج در آن، اقدامات تقنینی لازم را به عمل آورد و لوایح موردنیاز برای اصلاح، تکمیل یا وضع قوانین بخشی و نیز لوایح مربوط به برنامه‌های پنج‌ساله توسعه کشور را به‌گونه‌ای تنظیم و به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید که الزامات ناشی از این قانون و سیاست‌های کلی توسعه دریامحور در آن‌ها به‌طور صریح ملحوظ گردد.
- تبصره ۱- احکام مربوط به «برنامه پایه توسعه دریامحور» و فرآیند تنظیم، تصویب و بازنگری آن مطابق فصل دوم این قانون است.
- ۲) دولت مکلف است در تهیه و تقدیم لوایح برنامه‌های پنج‌ساله توسعه کشور، «فهرست عناوین قوانین جامع مرتبط با توسعه دریامحور» و نیز «برنامه تبویب، تنقیح و تعیین شناسه قوانین و مقررات مرتبط» را به‌نحوی پیش‌بینی و ارائه نماید که در طول همان برنامه پنج‌ساله قابل اجرا و پایش باشد.
- ۳) دولت مکلف است در لوایح بودجه سنواتی کل کشور و لوایح برنامه‌های پنج‌ساله توسعه کشور، منابع مالی و سازوکارهای تشویق و هدایت سرمایه‌گذاری (اعم از عمومی، خصوصی، تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی) مرتبط

پیوست شماره ۱: پیش نویس لایحه قانون پایه سیاست‌های دریایی جمهوری اسلامی ایران

با اجرای این قانون را پیش‌بینی و پیشنهاد نماید؛ به‌نحوی که قابلیت ردیابی آن‌ها با «زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی» و «اقدامات پایه» (مطابق برنامه پایه) روشن باشد.

تبصره ۲- لایحه بودجه سنواتی باید دارای «پیوست انطباق بودجه توسعه دریامحور» باشد. این پیوست حداقل شامل موارد زیر است:

الف) گدگذاری اعتبارات مرتبط بر مبنای «ماتریس اقدام پایه × زنجیره ارزش» (مطابق نگاشت‌های موضوع ماده (۱۰))؛

ب) نگاشت هر ردیف/برنامه اعتباری مرتبط به اهداف و شاخص‌های کلیدی عملکرد متناظر همان سلول ماتریس در برنامه پایه و برنامه‌های عملیاتی پنج‌ساله؛

پ) ارائه وضعیت مبلغ «برنامه‌ریزی شده/مصوب/تخصیص یافته/پرداخت شده» برای هر گد، وفق دستورالعمل اجرایی موضوع تبصره (۴).

۴) ستاد دریایی کشور به‌عنوان مرجع یکتای حکمرانی و هماهنگی مکلف است حداقل سالانه «گزارش راهبردی ویژه توسعه دریامحور» را برای ارائه در سطوح عالی نظارتی در چارچوب ترتیبات نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی تهیه نماید. گزارش مزبور باید به تفکیک زنجیره‌های ارزش (و عنداللزوم به تفکیک اقدامات پایه) حداقل شامل موارد زیر باشد:

الف) منابع و اعتبارات برنامه‌ریزی شده/مصوب/تخصیص یافته/پرداخت شده و میزان کسری/انحراف؛

ب) میزان تحقق شاخص‌های کلیدی عملکرد و تبیین علل انحرافات و اقدامات اصلاحی؛

پ) برآوردهای کلان اثر از جمله ارزش افزوده، اشتغال و رشد سالانه متناسب با هر زنجیره.

تبصره ۳ به‌منظور تهیه گزارش موضوع بند (۴) این ماده و نیز اجرای تکالیف نظارتی مقرر در «آیین‌نامه نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی»، کلیه دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط مکلفاند گزارش‌های عملکردی و مالی و سایر اطلاعات موردنیاز - از جمله داده‌های مربوط به شاخص‌های کلیدی و وضعیت تخصیص و پرداخت اعتبارات - را در مواعد و قالب‌های تعیین‌شده توسط ستاد، به دبیرخانه ستاد ارائه نمایند.

تبصره ۴- مبنای محاسبه و گزارش‌دهی آثار کلان موضوع بند (۴)، نتایج و داده‌های اقدام پایه «نظام محاسبات و سنجش اقتصاد دریامحور (از جمله نظام حسابداری اقماری اقتصاد دریامحور)» مندرج در اقدامات پایه این قانون است.

پیوست شماره ۱: پیش نویس لایحه قانون پایه سیاست‌های دریایی جمهوری اسلامی ایران

۵) مجلس شورای اسلامی و دولت مکلف‌اند سازوکارهای داخلی لازم برای «اعمال، پایش و گزارش انطباق» بودجه سنواتی و مصوبات مالی مرتبط با این قانون با سیاست‌های کلی و برنامه پایه را در فرآیندهای تقنینی، نظارتی و اجرایی خود، در چارچوب و مهلت‌های مقرر در «آیین‌نامه نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی» تعیین و اجرا نمایند؛ به‌نحوی که «پیوست انطباق بودجه توسعه دریامحور» موضوع تبصره (۲) جزء مدارک لازم‌الوصول و مبنای بررسی اعتبارات مرتبط تلقی شود.

تبصره ۵- دستورالعمل ساختار کدگذاری ماتریسی، قواعد دریایی و قالب «پیوست انطباق بودجه توسعه دریامحور» و نیز قالب «گزارش راهبردی ویژه توسعه دریامحور» موضوع این ماده، و همچنین دستورالعمل و قالب «پیوست ارزیابی انطباق با موازین شرع و قانون اساسی» موضوع تبصره (۶)، توسط ستاد دریایی کشور تصویب و ابلاغ می‌شود و برای دستگاه‌های اجرایی مرتبط لازم‌الرعایه است.

تبصره ۶- به منظور ایجاد سازوکار لازم برای تضمین عدم مغایرت مقررات عام‌الشمول با قانون اساسی و موازین شرع، لوایح و نیز پیش‌نویس‌های تصویب‌نامه/آیین‌نامه و سایر مقررات عام‌الشمول که در اجرای این قانون یا برنامه پایه تنظیم می‌شود، در مواردی که مطابق معیارها و دستورالعمل مصوب ستاد (موضوع تبصره (۵)) واجد حداقل یکی از ویژگی‌های زیر باشد، باید دارای «پیوست ارزیابی انطباق با موازین شرع و قانون اساسی» باشد:

الف) ایجاد یا پذیرش تعهدات بین‌المللی یا ترتیبات همکاری تعهدآور؛

ب) ایجاد بار مالی پایدار یا تعهدات مالی/ارزی مستمر؛

پ) ایجاد یا تغییر حقوق و تکالیف عام اشخاص یا محدودسازی حقوق قانونی؛

ت) ایجاد نهاد جدید، تغییر اساسی در ساختار حکمرانی، یا تفویض اختیار مقررگذاری گسترده بدون معیارهای کافی؛

ث) نسخ/اصلاح قوانین لازم‌الاجرا یا ایجاد تعارض محتمل/ابهام جدی در نسبت احکام؛

ج) پیش‌بینی جرم، مجازات، یا ضمانت‌اجراهای کیفری/شبه‌کیفری.

پیوست مزبور در قالب چک‌لیست استاندارد و حداکثر دو صفحه مشتمل بر «احکام حساس، اصول/موازین مرتبط (از جمله اصل (۴) قانون اساسی)، سطح ریسک و پیشنهاد اصلاح» تهیه می‌گردد. این پیوست نافی صلاحیت‌ها و ترتیبات شورای نگهبان و سایر مراجع ذی‌صلاح نبوده و صرفاً برای ارتقای کیفیت تقنین و پیشگیری از بروز ایرادات احتمالی تنظیم می‌شود.

فصل دوم – برنامه پایه توسعه دریامحور

ماده ۷ – ماهیت و جایگاه برنامه پایه توسعه دریامحور

۱. برنامه پایه توسعه دریامحور سند ملی میان‌مدت یکپارچه در حوزه دریا، کرانه و پس‌کرانه است که بر اساس این قانون و در چهارچوب سیاست‌های کلی توسعه دریامحور و سایر سیاست‌های کلی مرتبط، به‌ویژه سیاست‌های کلی محیط‌زیست و سیاست‌های کلی علم و فناوری تنظیم می‌شود و با افق زمانی پنج‌ساله، اهداف کلان و خرد، زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی اولویت‌دار، اقدامات پایه، چارچوب کلی تقسیم کار دستگاهی و الزامات آمایش دریا-کرانه-پس‌کرانه را تبیین می‌نماید.

۲. برنامه پایه توسعه دریامحور رکن تقنینی برنامه جامع تحقق سیاست‌های کلی توسعه دریامحور محسوب می‌شود و مبنای تنظیم لوایح برنامه‌های پنج‌ساله توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور، لوایح بخشی مرتبط با دریا، و تدوین برنامه‌های عملیاتی پنج‌ساله توسعه دریامحور قرار می‌گیرد و هیچ حکم قانون‌گذاری یا برنامه‌ای در حوزه دریا، کرانه و پس‌کرانه نباید با احکام این قانون، سیاست‌های کلی توسعه دریامحور و سیاست‌های کلی محیط‌زیست و علم و فناوری در تعارض باشد.

ماده ۸ – ساختار برنامه پایه توسعه دریامحور

۱. در اجرای این قانون، «اقدامات پایه» به‌عنوان ابزار تحقق اصول بنیادین مندرج در ماده (۴)، چارچوب سیاستی و اجرایی فرابخشی برنامه پایه توسعه دریامحور را تشکیل می‌دهند و در فصل سوم این قانون، در حوزه‌هایی از جمله محیط‌زیست و اقلیم، ایمنی و امنیت و امنیت آبی، دانش، داده و سرمایه انسانی، حمل‌ونقل و لجستیک، دیپلماسی و همکاری‌های بین‌المللی، جوامع محلی و جزایر، آمایش و پهنه‌بندی دریا-کرانه-پس‌کرانه، استاندارد و نظم حقوقی و فنی و سایر حوزه‌های مصرح، تبیین می‌گردند.

۲. زنجیره‌های ارزش اقتصادی اولویت‌دار دریا-کرانه-پس‌کرانه، شامل زنجیره‌های اصلی حمل‌ونقل و لجستیک دریایی، بنادر و خدمات بندری، انرژی‌ها و منابع فراساحلی، شیلات، آبی‌پروری و زنجیره سرد، صنایع کشتی‌سازی و تعمیرات و خدمات مهندسی دریایی، گردشگری دریایی و ساحلی و سایر زنجیره‌های ارزش مصرح در این قانون است که فهرست و تعاریف آن‌ها در مواد بعدی این فصل تعیین می‌گردد.

۳. برنامه‌های عملیاتی پنج‌ساله توسعه دریامحور باید به‌گونه‌ای تنظیم شوند که برای هر یک از زنجیره‌های ارزش اولویت‌دار، نحوه اعمال اقدامات پایه، اهداف، شاخص‌ها و الزامات اجرایی متناظر به صورت شفاف مشخص شود و امکان پایش و ارزیابی منظم اجرای آن‌ها مطابق با این قانون فراهم گردد.

فصل سوم - چارچوب اقدامات پایه توسعه دریامحور

ماده ۹ - تعریف و قلمرو اقدامات پایه

۱. منظور از «اقدامات پایه» در این قانون، مجموعه حوزه‌های سیاستی و اجرایی فرابخشی است که به منظور تحقق اصول بنیادین موضوع ماده (۴) و اجرای سیاست‌های کلی توسعه دریامحور و سایر سیاست‌های کلی مرتبط، در همه زنجیره‌های ارزش دریا-کرانه-پس کرانه اعمال می‌شود.

۲. عناوین و قلمرو اقدامات پایه در ماده (۱۱) و مواد بعدی این فصل تعیین می‌شود و این اقدامات، چارچوب الزام‌آور سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی برای کلیه زنجیره‌های ارزش دریا-کرانه-پس کرانه را تشکیل می‌دهند.

۳. اهداف، شاخص‌ها و الزامات کلی هر یک از اقدامات پایه در مواد بعدی این فصل تعیین می‌شود و برنامه‌های عملیاتی پنج‌ساله توسعه دریامحور، همچنین قوه مقننه، قوه قضائیه، دولت و شورای نگهبان مکلفاند در طراحی، تصویب و اجرای سیاست‌ها، قوانین، برنامه‌ها و طرح‌های خود در حوزه دریا، کرانه و پس کرانه، این الزامات را رعایت نمایند.

ماده ۱۰ - ردیابی‌پذیری اصول و اقدامات پایه

برنامه پایه و برنامه‌های عملیاتی پنج‌ساله باید به گونه‌ای تنظیم شوند که ارتباط اصول بنیادین با اقدامات پایه، در اهداف، شاخص‌ها و سازوکار پایش و ارزیابی روشن و قابل ردیابی باشد. این چارچوب نگاشت باید به نحوی طراحی شود که امکان ارزیابی و گزارش «انطباق اسناد تقنینی و اجرایی مرتبط» با سیاست‌های کلی (از جمله سیاست‌های کلی توسعه دریامحور) را فراهم نماید. چارچوب نگاشت به تصویب مرجع یکتای حکمرانی دریا می‌رسد.

تبصره - «نگاشت‌های موضوع این ماده مبنای تنظیم پیوست/گزارش‌های انطباق در اسناد تقنینی و اجرایی مرتبط بوده و جزء مدارک لازم برای پایش و گزارش‌دهی انطباق در چارچوب ترتیبات نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی محسوب می‌شود.»

ماده ۱۱ - اقدامات پایه توسعه دریامحور

(۱) اقدامات پایه توسعه دریامحور به شرح مواد (۱۱ مکرر ۱) تا (۱۱ مکرر ۱۳) تعیین می‌شود.

(۲) تعیین دستگاه مسؤول اصلی و دستگاه‌های همکار و نحوه هماهنگی اجرای هر اقدام پایه، بر عهده مرجع یکتای حکمرانی دریا است و مطابق احکام فصل پنجم این قانون ابلاغ می‌گردد.

ماده ۱۱ مکرر ۱- بهره‌برداری پایدار از منابع دریایی

دولت مکلف است به منظور ترویج توسعه و بهره‌برداری پایدار از منابع زنده و غیرزنده دریا، با رعایت حفاظت از محیط‌زیست دریایی و ساحلی و تضمین پایداری میان‌مدت و بلندمدت منابع، در چارچوب «برنامه تحقق سیاست‌های کلی محیط‌زیست» در قلمرو دریا، کرانه و پس‌کرانه، اقدامات زیر را انجام دهد:

الف) حفظ، احیا و مدیریت ذخایر زنده آبی و زیست‌بوم‌های دریایی و ساحلی و بهبود شرایط زیست و رشد آبزیان؛
ب) پیشگیری، کنترل و کاهش آلودگی‌ها و تخریب‌ها در محیط‌زیست دریایی و ساحلی و مدیریت پسماند و پساب مرتبط؛

ج) ارتقای بهره‌وری و پایداری زیست‌محیطی فعالیت‌های صید، آبی‌پروری و سایر اشکال بهره‌برداری زنده از دریا؛
د) توسعه و بهره‌برداری پایدار از منابع غیرزنده دریایی، از جمله انرژی‌ها و منابع معدنی بستر و زیربستر دریا، با رعایت ظرفیت تحمل محیط و سیاست‌های کلی محیط‌زیست و در چارچوب تعهدات بین‌المللی لازم‌الاجرا برای جمهوری اسلامی ایران؛ از جمله با هدایت و پشتیبانی از صنایع مرتبط (از جمله صنایع پالایشی و پتروشیمی) به سمت تولید و عرضه سوخت‌ها و حامل‌های انرژی کم‌کربن/گذار برای کاهش شدت انتشار.

هـ) ایجاد و تقویت سازوکارهای پایش، گزارش‌دهی و ارزیابی اجرای این ماده در حوزه دریا، کرانه و پس‌کرانه.

ماده ۱۱ مکرر ۲- حفاظت از محیط‌زیست دریایی و ساحلی و اقلیم

این اقدام پایه شامل سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و اقدام برای حفاظت از محیط‌زیست دریایی و ساحلی و نقش دریا در حفاظت از محیط‌زیست جهانی، از جمله در پیشگیری از گرم‌شدن کره زمین، بوده و در چارچوب سیاست‌های کلی محیط‌زیست و «برنامه تحقق سیاست‌های کلی محیط‌زیست» در قلمرو دریا، کرانه و پس‌کرانه طراحی و اجرا می‌شود. در این راستا، دولت مکلف است تدابیر لازم را اتخاذ نماید، از جمله از طریق:

الف) حفاظت و بهبود زیستگاه‌ها و تأمین تنوع زیستی دریاها و سواحل،

ب) کاهش بار آلودگی ناشی از آب‌های ورودی به دریا و پیشگیری از ورود آلاینده‌ها از خشکی،

ج) جلوگیری از تخلیه پسماندها و مواد زیان‌آور به دریا و ساحل،

د) مهار به‌موقع و مؤثر نشت نفت و مواد خطرناک ناشی از حوادث کشتی‌ها، سکوها و سایر فعالیت‌ها،

هـ) حفاظت از مناظر و میراث طبیعی دریایی و ساحلی،

پیوست شماره ۱: پیش نویس لایحه قانون پایه سیاست‌های دریایی جمهوری اسلامی ایران

و) بازنگری و اصلاح مستمر اقدامات فوق بر پایه دانش علمی روز، در هماهنگی با برنامه تحقق سیاست‌های کلی محیط‌زیست و سایر اسناد بالادستی مرتبط.

ماده ۱۱ مکرر (۳) - اقدام پایه «حمل‌ونقل دریایی، لجستیک و بنادر»

(۱) دامنه و جهت‌گیری بین‌نسلی:

اقدام پایه «حمل‌ونقل دریایی، لجستیک و بنادر» ناظر بر ریل‌گذاری حقوقی بین‌نسلی برای ارتقای حکمرانی، رقابت‌پذیری، تاب‌آوری و بهره‌وری زنجیره ارزش حمل‌ونقل دریایی و لجستیک و بنادر در قلمرو دریا، کرانه و پس‌کرانه است و شامل سیاست‌گذاری و الزام به برنامه‌محوری جهت توسعه، نوسازی و نگهداشت ناوگان و زیرساخت‌ها، ارتقای ایمنی و کارایی عملیات بندری، بهبود اتصال بنادر به شبکه‌های حمل‌ونقل پس‌کرانه و استقرار نظام داده و مدیریت هوشمند جریان کالا و تجهیزات می‌باشد.

(۲) هدف محوری ارزش‌افزوده‌ای:

با توجه به نقش غالب دریا در تجارت خارجی کشور، هدف محوری این اقدام پایه افزایش سهم نهادهای مقیم از بازار خدمات لجستیک دریایی و تبدیل آن به ارزش‌افزوده و اشتغال داخلی (به‌ویژه در زنجیره‌های صادراتی) و کاهش نشت ارزش در حلقه‌های زنجیره است؛ بهره‌گیری از سرمایه‌گذاری خارجی و منافع آن در چارچوب منافع ملی، مکمل این هدف تلقی می‌گردد.

(۳) الزام برنامه‌های عملیاتی پنج‌ساله و ماتریس اقدامات:

دولت مکلف است اجرای این اقدام پایه را از طریق «برنامه‌های عملیاتی پنج‌ساله» پیش ببرد؛ به‌نحوی که در هر دوره پنج‌ساله، نگاهت زنجیره ارزش و حلقه‌ها، تعیین نقش‌ها و مسئولیت‌ها، تعریف شاخص‌های کلیدی و «ماتریس اقدامات پایه» (اقدام-مسئول-زمان‌بندی-منابع/ابزار-شاخص) تهیه، تصویب و به‌روزرسانی گردد و امکان سنجش و گزارش‌دهی تجمیعی درباره سهم نهادهای مقیم از خدمات، روند کاهش نشت ارزش و برآورد ارزش‌افزوده و اشتغال مقیم فراهم شود.

(۴) تفکیک نقش‌های حاکمیتی از بهره‌برداری اقتصادی و منع تعارض منافع:

دولت مکلف است ساختار حکمرانی این زنجیره را به‌گونه‌ای سامان دهد که نقش دستگاه‌های حاکمیتی و تنظیم‌گر در حوزه بندر و دریانوردی، صرفاً سیاست‌گذاری، تنظیم‌گری، برنامه‌ریزی، صدور مجوز، نظارت و تضمین ایمنی، محیط‌زیست، کیفیت خدمات و رقابت سالم باشد و بهره‌برداری تجاری از بنادر، پایانه‌ها و خدمات بندری حسب مورد به اشخاص حقوقی مستقل (اعم از دولتی شرکتی، عمومی غیردولتی، تعاونی و خصوصی) واگذار گردد؛ ورود

پیوست شماره ۱: پیش نویس لایحه قانون پایه سیاست‌های دریایی جمهوری اسلامی ایران

دستگاه‌های تنظیم‌گر به تصدی‌گری مستقیم فعالیت‌های اقتصادی، جز در موارد استثنایی مصرح در قانون، ممنوع است و سازوکارهای پیشگیری از تعارض منافع باید به صورت نهادی مستقر شود.

(۵) رقابت منصفانه و مشارکت ذی‌نفعان:

در واگذاری و اداره بهره‌برداری بنادر و خدمات بندری، مشارکت بخش خصوصی، تعاونی‌ها و جوامع محلی ساحلی در چارچوب رقابت منصفانه، سازوکارهای شفاف انتخاب بهره‌بردار و معیارهای عملکردی قابل سنجش، مورد حمایت قرار می‌گیرد.

(۶) مدیریت گلوگاه‌ها و پیشگیری از انحصار زیرساختی و دیجیتالی:

برنامه‌های عملیاتی پنج‌ساله این اقدام پایه باید متضمن قواعد مدیریت گلوگاه‌های زیرساختی و سامانه‌های کلیدی داده‌ای زنجیره باشد؛ از جمله شناسایی «تأسیسات ضروری»، تضمین دسترسی غیرتبعیض‌آمیز، شفافیت تعرفه‌ها و قواعد ارائه خدمت، استانداردهای خدمت (استانداردهای سطح خدمت) و شاخص‌های عملکردی، سازوکار رسیدگی نهادی و زمان‌مند به اعتراضات و اختلافات و نیز سازوکارهای رقابتی در اعطای امتیازها (رقابت برای بازار) به صورت مدت‌دار و مبتنی بر تعهدات عملکردی؛ به نحوی که قدرت گلوگاهی به محدودسازی رقابت، افزایش هزینه‌های اصطکاکی یا کاهش سهم مقیم از ارزش افزوده منجر نگردد.

(۷) یکپارچگی داده و هوشمندسازی پاسخگو:

دولت مکلف است در برنامه‌های عملیاتی پنج‌ساله، نظام یکپارچه داده و مدیریت هوشمند جریان کالا و تجهیزات (از جمله کانتینر و بازگشت آن) را بر پایه استانداردهای واحد داده و فرایند، شناسه‌های یکتا، کدگذاری خدمات و شارژها، امنیت و محرمانگی داده و قابلیت حسابرسی‌پذیر طراحی و مستقر نماید؛ به گونه‌ای که شفافیت و پاسخگویی زنجیره و امکان پایش شاخص‌محور و گزارش‌دهی تجمیعی درباره سهم مقیم از خدمات، ارزش افزوده و اشتغال محقق گردد.

(۸) گزارش‌دهی و مهلت تفکیک نهادی:

دولت مکلف است گزارش‌های ادواری و سالانه شاخص‌محور از پیشرفت اجرای برنامه‌های عملیاتی پنج‌ساله این اقدام پایه را به مرجع یکتا در حکمرانی دریا و مراجع نظارتی ذی‌صلاح ارائه نماید و ظرف مدت حداکثر سه سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، ترتیبات نهادی و عملیاتی لازم برای تحقق تفکیک نقش‌های حاکمیتی/تنظیم‌گری از بهره‌برداری تجاری در بنادر و زنجیره‌های لجستیکی دریایی را مستقر نموده و گزارش پیشرفت آن را سالانه ارائه کند.

پیوست شماره ۱: پیش نویس لایحه قانون پایه سیاست‌های دریایی جمهوری اسلامی ایران

تبصره- این اقدام پایه ناظر بر ریل گذاری حکمرانی، برنامه محوری، شفافیت و رقابت در زنجیره «حمل و نقل دریایی، لجستیک و بنادر» است و نافی حدود صلاحیت‌ها و تکالیف مقرر در قوانین خاص ناظر بر «امور بندری و دریایی بازرگانی» و نیز قوانین خاص ناظر بر «صنایع دریایی و زنجیره‌های صنعتی مرتبط» نمی‌باشد. موضوعات مربوط به «صنایع دریایی» و از جمله «زنجیره عمر کارخانه‌ای کشتی» باید در اقدام پایه مستقل مربوط و در برنامه‌های عملیاتی پنج‌ساله متناظر، دنبال و نگاشت گردد.

ماده ۱۱ مکرر (۴) - اقدام پایه «گردشگری دریایی و ساحلی»

این اقدام پایه شامل سیاست گذاری، برنامه ریزی و اقدام برای توسعه گردشگری دریایی و ساحلی به صورت پایدار، متنوع و رقابت پذیر، با رعایت ظرفیت تحمل محیط زیست دریایی و ساحلی، صیانت از مناظر و میراث طبیعی و فرهنگی ساحل و دریا، ارتقای کیفیت خدمات گردشگری و تقویت پیوند میان گردشگری دریایی و معیشت پایدار جوامع محلی ساحلی و جزایر است. این اقدام در چهارچوب «سند راهبردی توسعه گردشگری کشور»، سیاست‌های کلی محیط زیست و اسناد آمایش سرزمین و مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی طراحی و اجرا می‌شود.

وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مکلف است ظرف حداکثر دو سال از لازم‌الاجرا شدن این قانون، «سند ملی گردشگری دریایی و ساحلی» را با مشارکت دستگاه‌های ذی ربط و در انطباق با این قانون و سیاست‌های کلی مربوط، تهیه و برای تصویب به هیئت وزیران تقدیم نماید؛ این سند مبنای تدوین برنامه‌های عملیاتی پنج‌ساله در زنجیره ارزش گردشگری دریایی و ساحلی خواهد بود.

ماده ۱۱ مکرر (۵) - «نظام محاسبات و سنجش اقتصاد دریامحور»

این اقدام پایه ناظر به طراحی، استقرار و به‌روزرسانی نظام یکپارچه محاسبات و سنجش اقتصاد دریامحور در قلمرو دریا، کرانه و پس کرانه است؛ به نحوی که اندازه، ساختار و روند رشد اقتصاد دریامحور بر اساس زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی، به صورت منظم، شفاف و قابل مقایسه در سطح ملی محاسبه و گزارش شود و امکان پایش تحقق هدف رشد اقتصادی مقرر در این قانون فراهم گردد. در اجرای این اقدام پایه:

۱. مرکز آمار ایران مکلف است در چهارچوب نظام حساب‌های ملی و با اتکاء به تعاریف و طبقه‌بندی‌های مندرج در این قانون، چارچوب مفهومی، طبقه‌بندی و استانداردهای آماری لازم برای شناسایی و تفکیک زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی و اجزای اقتصاد دریامحور را تدوین و ابلاغ نماید و ظرف حداکثر دو سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، «نظام حسابداری اقماری اقتصاد دریامحور» را مستقر کرده و شاخص‌های اصلی اقتصاد دریامحور از جمله تولید ناخالص، ارزش افزوده، اشتغال و سرمایه‌گذاری را به

پیوست شماره ۱: پیش نویس لایحه قانون پایه سیاست‌های دریایی جمهوری اسلامی ایران

تفکیک زنجیره‌های ارزش و مناطق دریا، کرانه و پس کرانه، به صورت ادواری، حداقل سالانه، محاسبه و از طریق گزارش‌های رسمی منتشر کند.

۲. واحد متمرکز محاسبات و آمار اقتصاد دریامحور با مسئولیت مرجع یکتا موضوع این قانون تشکیل می‌شود. محل استقرار و ساختار سازمانی این واحد به پیشنهاد مرجع یکتا و با تصویب هیئت وزیران تعیین می‌گردد. این واحد موظف است با مرکز آمار ایران، پژوهشگاه ملی اقیانوس‌شناسی و علوم جوی و سایر دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط همکاری نموده و داده‌ها و تحلیل‌های تخصصی مورد نیاز برای استقرار و به‌روزرسانی نظام حسابداری اقماری اقتصاد دریامحور را تأمین و یکپارچه نماید.

۳. کلیه دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط مکلفاند داده‌ها و اطلاعات مورد نیاز برای اجرای این اقدام پایه را مطابق ضوابط، قالب‌ها و زمان‌بندی ابلاغی مرکز آمار ایران و واحد متمرکز محاسبات و آمار اقتصاد دریامحور، به‌موقع و با کیفیت مناسب ارائه نموده و در جهت ارتقای دقت، جامعیت و بهنگامی نظام محاسبات و سنجش اقتصاد دریامحور همکاری لازم را معمول دارند.

۴. نتایج نظام محاسبات و سنجش اقتصاد دریامحور، مبنای اصلی پایش، ارزیابی و بازنگری برنامه پایه توسعه دریامحور و برنامه‌های عملیاتی پنج‌ساله در حوزه دریا، کرانه و پس کرانه بوده و باید در گزارش‌های رسمی دولت به مراجع نظارتی و افکار عمومی منعکس گردد.

ماده ۱۱ مکرر (۶) - توسعه، بهره‌برداری و صیانت از منطقه انحصاری اقتصادی و فلات قاره

این اقدام پایه شامل طراحی و اجرای سیاست‌ها، برنامه‌ها و اقدامات لازم برای توسعه، بهره‌برداری و صیانت از منطقه انحصاری اقتصادی و فلات قاره جمهوری اسلامی ایران است؛ به‌گونه‌ای که حقوق حاکمه و صلاحیت‌های انحصاری کشور در این مناطق تثبیت و اعمال شده و ظرفیت‌های منابع زنده و غیرزنده آن‌ها، با رعایت ملاحظات زیست‌محیطی و امنیتی و متناسب با ویژگی‌های هر حوزه دریایی، شناسایی، ارزیابی و به صورت پایدار مورد استفاده قرار گیرد.

در اجرای این اقدام پایه، دولت مکلف است چارچوب‌های حقوقی، نهادی و فناورانه لازم برای توسعه و بهره‌برداری از این مناطق و نیز جلوگیری از نقض حقوق حاکمه و بهره‌برداری غیرمجاز در منطقه انحصاری اقتصادی و فلات قاره را فراهم ساخته و همکاری و هماهنگی میان نهادهای ذی‌ربط را برای پایش، اعمال حاکمیت و صیانت از منافع جمهوری اسلامی ایران در این مناطق تقویت نماید. این اقدام پایه در چهارچوب «قانون مناطق دریایی جمهوری اسلامی ایران در خلیج فارس و دریای عمان»، «قانون راجع به اکتشاف و بهره‌برداری از منابع طبیعی فلات قاره ایران»، آیین‌نامه‌ها، اسناد قانونی و سایر اسناد مرتبط طراحی و اجرا می‌شود.

ماده ۱۱ مکرر (۷) - ایمنی و امنیت دریاها

با توجه به این که تجارت دریایی، به‌ویژه در حوزه صادرات محصولات نفتی و غیرنفتی جمهوری اسلامی ایران، تأمین واردات ضروری، و نقش راهبردی کشور در «کریدور بین‌المللی شمال-جنوب» و سایر کریدورهای حمل‌ونقل ترکیبی، ستون فقرات پیوند اقتصاد ملی با اقتصاد منطقه و جهان را تشکیل می‌دهد، تأمین ایمنی و امنیت دریاها، کشتیرانی، بنادر، زیرساخت‌های ساحلی و خطوط مواصلاتی دریایی - همراه با کاهش ریسک بلایای مرتبط با دریا که استمرار این نقش را تهدید می‌کنند - از الزامات اساسی رشد اقتصادی، امنیت ملی و تاب‌آوری کشور است. بر این اساس، «ایمنی و امنیت دریاها» به‌عنوان یکی از اقدامات پایه این قانون تعیین می‌شود و دولت مکلف است:

۱. نظام ایمنی و امنیت دریایی

نسبت به طراحی و استقرار «نظام یکپارچه مقررات، استانداردها و نظارت ایمنی و امنیت دریایی» برای کشتیرانی، بنادر، سکوها و سایر تأسیسات دریایی و ساحلی اقدام نماید؛ به‌نحوی که پیشگیری و مدیریت سوانح دریایی، آلودگی، حوادث فناورانه، حوادث شغلی در دریا و جرایم سازمان‌یافته دریایی تضمین شده و سازوکارهای جست‌وجو و نجات، مقابله با آلودگی و مدیریت بحران دریایی تقویت گردد.

۲. نظام پایش، مراقبت و واکنش دریایی

«نظام پایش، مراقبت و واکنش سریع» در پهنه‌های دریایی را با بهره‌گیری از ظرفیت نیروهای مسلح، نیروهای انتظامی، یگان‌های ویژه دریایی، سازمان بنادر و دریانوردی و سایر دستگاه‌های ذی‌ربط، به‌گونه‌ای سازمان‌دهی نماید که اعمال حاکمیت، کنترل عبور و مرور، تأمین ایمنی خطوط مواصلاتی دریایی و حفاظت از زیرساخت‌های حیاتی مرتبط با تجارت و ترانزیت دریایی، به صورت هماهنگ و در چهارچوب قوانین موضوعه انجام شود.

۳. چارچوب حقوقی و بازنگری تقنینی

این اقدام پایه در چهارچوب قانون دریایی ایران، قانون مناطق دریایی جمهوری اسلامی ایران در خلیج فارس و دریای عمان، آیین‌نامه‌ها و مقررات موضوعه و سایر قوانین و اسناد مرتبط طراحی و اجرا می‌شود. دولت مکلف است در مهلتی که در «برنامه پایه توسعه دریامحور» تعیین می‌شود، نسبت به بازنگری جامع قانون دریایی ایران به‌منظور انطباق با تحولات حقوق و فناوری دریایی و نیز تهیه و تقدیم لوایح لازم برای تعیین تکلیف الحاق یا عدم الحاق جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون ۱۹۸۲ حقوق دریاها و سایر اسناد اصلی بین‌المللی در حوزه ایمنی، امنیت و محیط‌زیست دریایی به مجلس شورای اسلامی اقدام نماید.

پیوست شماره ۱: پیش نویس لایحه قانون پایه سیاست‌های دریایی جمهوری اسلامی ایران

ماده ۱۱ مکرر (۸) - آمایش دریا-کرانه-پس کرانه و مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی

این اقدام پایه، چارچوب فضایی و زیست‌محیطی لازم برای استقرار فعالیت‌ها و پروژه‌های توسعه دریامحور را تعیین می‌کند و مبنای تصمیم‌سازی درباره مکان‌یابی و کاربری پهنه‌های دریا، کرانه و پس‌کرانه است. تعیین اهداف، برنامه‌ها و الزامات توسعه اقتصادی هر زنجیره ارزش اقتصادی دریایی در فصل مربوط به زنجیره‌های ارزش انجام می‌شود و مشمول این اقدام پایه از حیث الزام به انطباق فضایی و زیست‌محیطی است.

۱. چارچوب ملی آمایش دریا-کرانه-پس کرانه

دولت مکلف است «چارچوب ملی آمایش دریا-کرانه-پس کرانه و مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی» را، شامل اصول، تعاریف، حداقل الزامات محتوایی طرح‌ها، معیارهای پهنه‌بندی و فرآیند تصویب، تهیه و به تصویب مرجع صلاحیت‌دار برساند. این چارچوب مبنای تهیه، ارزیابی و بازنگری همه طرح‌های مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی خواهد بود.

۲. تهیه طرح توسط استان‌های ساحلی

بر اساس این چارچوب، استانداری‌ها و دستگاه‌های ذی‌ربط در استان‌های ساحلی مکلف‌اند در مهلت مقرر در برنامه عملیاتی پنج‌ساله توسعه دریامحور، «طرح مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی استان» را تهیه، با اسناد آمایش سرزمین و داده‌های پایه محیطی منطبق کرده و برای تصویب به مرجع یکتا در حکمرانی دریایی موضوع این قانون ارائه نمایند.

۳. اتکاء به داده‌ها و مدل‌های علمی

طرح‌های مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی باید بر مبنای داده‌های پایه و به‌روز محیطی و نتایج مدل‌های کمی و سناریوهای علمی معتبر در حوزه‌هایی نظیر هیدرودینامیک، رسوب، کیفیت آب (از جمله pH، شوری، کدوری، اکسیژن محلول) و تغییر اقلیم، که در چارچوب اقدام پایه «پایش اقیانوسی و داده‌های پایه و کاداستر دریا-کرانه-پس کرانه» فراهم می‌شود، تهیه و به‌طور دوره‌ای بازنگری شوند. اتخاذ تصمیمات آمایشی و پهنه‌بندی مغایر با نتایج سامانه ملی داده‌های پایه محیطی صرفاً در چهارچوب مستندات علمی و تشریفات مقرر در فصل حکمرانی دریایی این قانون مجاز است.

۴. بستر تصمیم‌سازی برای سرمایه‌گذاری و مدیریت بلایای ساحلی

پیوست شماره ۱: پیش نویس لایحه قانون پایه سیاست‌های دریایی جمهوری اسلامی ایران

طرح‌های مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی، بستر فضایی و زیست‌محیطی تصمیم‌سازی برای سرمایه‌گذاری‌های بخش عمومی و خصوصی در نواحی ساحلی و پس‌کرانه محسوب می‌شوند و هم‌زمان چارچوب اصلی مدیریت ریسک و مواجهه با بلایای طبیعی ساحلی از جمله سیلاب، طوفان دریایی، فرسایش و بالا آمدن سطح دریا به‌شمار می‌آیند. مکان‌یابی و طراحی طرح‌ها و پروژه‌های عمده توسعه‌ای و زیرساختی در این نواحی باید با احکام این طرح‌ها منطبق باشد.

۵. سازوکارهای تشویقی برای استان‌های ساحلی

دولت مکلف است برای استان‌هایی که «طرح مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی» خود را در چارچوب این قانون تهیه، تصویب و به‌طور مؤثر اجرا می‌کنند، سازوکارهای تشویقی مناسب، از جمله اولویت در تخصیص اعتبارات ملی، دسترسی به تسهیلات مالی و تسریع در فرآیند صدور مجوزهای مرتبط با پروژه‌های دریامحور را برقرار سازد.

۶. الزام تطبیق برنامه‌ها و زنجیره‌های ارزش با اسناد آمایش

کلیه برنامه‌های پایه، برنامه‌های عملیاتی پنج‌ساله توسعه دریامحور و برنامه‌های توسعه زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی مکلف‌اند مکان‌یابی و استقرار فعالیت‌ها و پروژه‌های خود را با اسناد آمایش دریا-کرانه-پس‌کرانه و طرح‌های مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی مصوب منطبق سازند. تخطی از این اسناد صرفاً در موارد استثنایی، با توجیه فنی و زیست‌محیطی مستند و در چهارچوب سازوکارهای پیش‌بینی شده در فصل حکمرانی دریایی این قانون مجاز خواهد بود.

ماده ۱۱ مکرر (۹) - صیانت، توسعه پایدار و حکمرانی یکپارچه جزایر دریایی

با توجه به این‌که جزایر دریایی جمهوری اسلامی ایران، به‌ویژه در خلیج فارس و دریای عمان، نقش ژئوپلیتیک و راهبردی در تحکیم حاکمیت و حقوق دریایی کشور، ارائه خدمات پشتیبانی و امدادی، و حفظ ایمنی دریانوردی بین‌المللی و کریدورهای ترانزیتی دریامحور ایفا می‌کنند و در عین حال دارای ظرفیت‌های ویژه برای بهره‌برداری پایدار از منابع زنده و غیرزنده، گردشگری و فعالیت‌های دانش‌بنیان دریایی هستند، «صیانت، توسعه پایدار و حکمرانی یکپارچه جزایر دریایی» به‌عنوان یکی از اقدامات پایه این قانون تعیین می‌شود و دولت مکلف است:

۱. تحکیم جایگاه ژئوپلیتیک و حقوقی جزایر

جزایر دریایی را به‌عنوان عناصر کلیدی در تثبیت حدود دریای سرزمینی، منطقه انحصاری اقتصادی و سایر پهنه‌های تحت صلاحیت جمهوری اسلامی ایران، به‌ویژه در خلیج فارس و دریای عمان، در

پیوست شماره ۱: پیش نویس لایحه قانون پایه سیاست‌های دریایی جمهوری اسلامی ایران

سیاست‌گذاری‌ها و اسناد آمایش و امنیت ملی لحاظ نموده و از هرگونه اقدام مخل جایگاه حاکمیتی و راهبردی آن‌ها جلوگیری کند.

۲. توسعه زیرساخت‌ها و خدمات ایمنی دریانوردی بین‌المللی

زیرساخت‌ها و سامانه‌های لازم برای ایمنی و نظم دریانوردی بین‌المللی در پیرامون جزایر، از جمله سامانه‌های کمک‌ناوبری، ترافیک دریایی، جست‌وجو و نجات، امداد و خدمات بندری و دریایی را متناسب با نقش کریدوری خلیج فارس و دریای عمان توسعه و تقویت نماید؛ به‌نحوی که عبور و مرور امن کشتی‌ها و پایداری خدمات به ناوگان داخلی و خارجی تضمین گردد.

۳. حفاظت محیط‌زیست و منابع محدود جزایر

تدابیر لازم را برای حفاظت و احیای اکوسیستم‌های حساس جزایر و پیرامون آن‌ها، مدیریت پایدار منابع آب شیرین محدود، مدیریت پسماند و پساب و پیشگیری از آلودگی ناشی از فعالیت‌های دریایی و ساحلی اتخاذ نموده و الزامات مربوط را در صدور مجوزها و بهره‌برداری از منابع زنده و غیرزنده پیرامون جزایر اعمال کند.

۴. معیشت پایدار و کیفیت زندگی جوامع محلی جزایر

برنامه‌های توسعه اقتصادی جزایر را بر پایه معیشت پایدار جوامع محلی، از جمله شیلات، گردشگری دریایی و ساحلی سازگار با محیط‌زیست، خدمات دریامحور و فعالیت‌های مبتنی بر دانش و فناوری تنظیم نموده و تأمین دسترسی ساکنان به خدمات عمومی پایه (آموزش، بهداشت، انرژی، آب، حمل‌ونقل و ارتباطات) را در اولویت قرار دهد؛ به‌گونه‌ای که از تضعیف حضور پایدار جمعیت و تخلیه انسانی جزایر جلوگیری شود.

۵. حکمرانی یکپارچه و هماهنگی بخشی در جزایر

سازوکارهای لازم برای حکمرانی یکپارچه در جزایر، شامل هماهنگی میان دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی، نهادهای امنیتی و دفاعی، شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و سایر نهادهای محلی را به‌گونه‌ای برقرار سازد که تصمیم‌گیری‌ها در حوزه جزایر، هم‌زمان منطبق با اسناد آمایش، الزامات محیط‌زیستی، نیازهای ایمنی دریانوردی بین‌المللی و حقوق جوامع محلی بوده و از تداخل وظایف و موازی‌کاری جلوگیری شود.

۶. چارچوب حقوقی و نهادی

پیوست شماره ۱: پیش نویس لایحه قانون پایه سیاست‌های دریایی جمهوری اسلامی ایران

این اقدام پایه در چهارچوب قوانین و اسناد ملی مرتبط با آمایش سرزمین، حفاظت محیط‌زیست، امنیت و دفاع، مدیریت مناطق آزاد و ویژه اقتصادی (حسب مورد) و سایر اسناد مرتبط طراحی و اجرا می‌شود. نحوه تقسیم کار نهادی، مرجع مسئول راهبری سیاست‌ها و برنامه‌های توسعه جزایر و سازوکارهای مشارکت جوامع محلی و ذی‌نفعان، در فصل مربوط به حکمرانی دریایی این قانون تعیین خواهد شد.

ماده ۱۱ مکرر (۱۰) - دیپلماسی دریایی و همکاری‌های بین‌المللی در امور دریامحور

به‌منظور ایفای نقش فعال و سازنده جمهوری اسلامی ایران در شکل‌دهی و اجرای نظم حقوقی و فنی حاکم بر دریاها، ارتقای جایگاه کشور در اقتصاد و حمل‌ونقل دریایی منطقه‌ای و بین‌المللی، و پشتیبانی از توسعه زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی، «دیپلماسی دریایی و همکاری‌های بین‌المللی» به‌عنوان یکی از اقدامات پایه این قانون تعیین می‌شود و دولت مکلف است:

۱. مشارکت در تدوین و اجرای اسناد بین‌المللی دریایی

در تدوین، بازنگری و اجرای معاهدات، کنوانسیون‌ها و سایر اسناد بین‌المللی مرتبط با حقوق دریاها، ایمنی و امنیت دریانوردی، حفاظت از محیط‌زیست دریایی، کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای از کشتی‌ها، مسئولیت و جبران خسارت، جست‌وجو و نجات و سایر موضوعات دریایی، مشارکت فعال و هدفمند داشته و منافع ملی جمهوری اسلامی ایران و سیاست‌های کلی توسعه دریامحور را در این فرایندها پیگیری کند.

۲. توسعه همکاری‌های منطقه‌ای و دوجانبه دریایی

همکاری‌های دوجانبه و چندجانبه با کشورهای ساحلی خلیج فارس، دریای عمان، دریای خزر و سایر مناطق، در حوزه‌هایی از قبیل حمل‌ونقل و ترانزیت دریایی، حفاظت محیط‌زیست دریایی، مقابله با جرائم دریایی، مدیریت بلایا و حوادث ناشی از دریا، جست‌وجو و نجات، شیلات و توسعه پایدار سواحل و جزایر را از طریق توافقات، برنامه‌های مشترک و ترتیبات اجرایی مناسب گسترش دهد.

۳. پیوند دیپلماسی دریایی با زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی

دیپلماسی دریایی کشور را به‌گونه‌ای راهبری نماید که توسعه و ارتقای زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی - از جمله حمل‌ونقل و لجستیک دریایی، انرژی و سوخت‌های پاک دریایی، شیلات و آبی‌پروری، گردشگری دریایی و ساحلی، صنایع دریایی و خدمات فنی-مهندسی - از طریق رفع موانع بین‌المللی، تسهیل دسترسی به بازارها، جذب سرمایه و فناوری و توسعه کریدورهای ترکیبی دریایی-ریلی-جاده‌ای پشتیبانی شود.

پیوست شماره ۱: پیش نویس لایحه قانون پایه سیاست‌های دریایی جمهوری اسلامی ایران

۴. همکاری‌های علمی، فناورانه و چارچوب‌های بین‌المللی محیط‌زیست دریایی

همکاری‌های علمی، پژوهشی و فناورانه در زمینه علوم و فناوری‌های دریایی، پایش و داده‌های اقیانوسی، مدل‌سازی و سناریونویسی دریایی و تربیت نیروی انسانی متخصص را از طریق توافقات میان دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی، نهادهای تخصصی و سازمان‌های بین‌المللی تقویت نماید؛ به‌ویژه با بهره‌گیری از ظرفیت کنوانسیون رامسر در حوزه تالاب‌های ساحلی و دریایی و مشارکت فعال در برنامه‌ها و سازوکارهای «دهه علوم اقیانوسی برای توسعه پایدار» سازمان ملل متحد، خصوصاً در چارچوب ابتکارها و برنامه‌های منطقه‌ای اقیانوس هند و شمال اقیانوس هند، به‌منظور تحکیم جایگاه جمهوری اسلامی ایران در این فرایندها.

۵. تقویت حضور در سازمان‌ها و نهادهای تخصصی دریایی

حضور مؤثر و هدفمند جمهوری اسلامی ایران در سازمان‌ها و نهادهای تخصصی بین‌المللی و منطقه‌ای مرتبط با امور دریایی را تقویت نموده و از ظرفیت این نهادها برای ارتقای استانداردها، انتقال دانش و فناوری، دفاع از منافع دریایی کشور و حمایت از اجرای این قانون بهره‌برداری کند.

۶. چارچوب حقوقی و نهادی دیپلماسی دریایی

تقسیم کار ملی، تعیین مرجع یکتا برای راهبری دیپلماسی دریایی و سازوکار هماهنگی میان دستگاه‌های ذی‌ربط - از جمله در حوزه‌های امور خارجه، راه و حمل‌ونقل، نفت و گاز، نیرو، محیط‌زیست، دفاع، اقتصاد و علم و فناوری - در فصل حکمرانی دریایی این قانون تعیین می‌گردد؛ به‌نحوی که دیپلماسی دریایی در خدمت تحقق سیاست‌های کلی توسعه دریامحور و اجرای سایر اقدامات پایه مندرج در این قانون قرار گیرد.

ماده ۱۱ مکرر (۱۱) - ارتقای آگاهی و فرهنگ عمومی دریا محور

بهره‌برداری از منابع دریاها و سواحل همواره بخشی از هویت تاریخی، تمدنی و جغرافیایی کشور را شکل داده است. این بهره‌برداری صرفاً در قلمرو منافع اقتصادی نبوده، بلکه در تعامل معنوی و زیسته جوامع محلی با دریا در قالب آیین‌هایی چون آیین‌های صید مروارید، سنت‌های لنج‌سازی، فرهنگ دریانوردی، اسطوره‌ها و آداب و رسوم جوامع ساحلی و جزیره‌ای تجلی یافته است.

پیوست شماره ۱: پیش نویس لایحه قانون پایه سیاست‌های دریایی جمهوری اسلامی ایران

به‌منظور پاسداشت و روزآمدسازی این سرمایه فرهنگی و پیوند دادن آن با الزامات حکمرانی نوین دریامحور، «ارتقای آگاهی عمومی، آموزش و فرهنگ دریامحور با تأکید بر هویت ایرانی-اسلامی» به‌عنوان یکی از اقدامات پایه این قانون تعیین می‌شود و دولت مکلف است:

۱. ادغام فرهنگ و سواد دریایی در آموزش رسمی

با محوریت وزارت آموزش و پرورش و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و در چهارچوب اسناد مصوب مراجع ذیصلاح آموزشی و فرهنگی، مباحث مربوط به اهمیت دریا، سواحل و جزایر، محیط‌زیست دریایی، ایمنی و فرهنگ دریانوردی و نقش تاریخی و تمدنی ایران در دریا، با تأکید بر هویت ایرانی-اسلامی، در برنامه‌ها و محتوای درسی دوره‌های عمومی و عالی گنجانده شده و دوره‌های آموزشی و میان‌رشته‌ای در حوزه‌های مرتبط با علوم و فناوری‌های دریایی و حکمرانی دریایی طراحی و اجرا گردد.

۲. آموزش و آگاهی بخشی اجتماعی و رسانه‌ای دریامحور

با محوریت دستگاه‌های فرهنگی و رسانه‌ای، برنامه‌های منظم برای ارتقای آگاهی عمومی نسبت به جایگاه دریا، سواحل و جزایر در امنیت ملی، اقتصاد، محیط‌زیست و هویت ایرانی-اسلامی و نیز ترویج رفتار مسئولانه شهروندان در قبال محیط‌زیست دریایی و ساحلی از طریق رسانه ملی، رسانه‌های برخط، آثار هنری و ادبی، جشنواره‌ها و برنامه‌های فرهنگی طراحی و اجرا شود؛ به‌گونه‌ای که پیام‌های دریامحور به زبان قابل فهم و جذاب به اقشار مختلف جامعه منتقل گردد.

۳. صیانت و احیای میراث و فرهنگ دریایی ایرانی-اسلامی

با همکاری دستگاه‌های فرهنگی، میراثی و دینی، نسبت به شناسایی، ثبت، حفاظت و معرفی میراث فرهنگی ملموس و ناملموس مرتبط با دریا، سواحل و جزایر - از جمله آیین‌ها و مناسک مرتبط با دریا، فنون سنتی لنج‌سازی و دریانوردی، ادبیات، موسیقی، معماری و هنرهای بومی ساحلی - اقدام شده و از ظرفیت مساجد، هیئت‌ها، کانون‌های فرهنگی-هنری و دیگر نهادهای مردمی برای تقویت احساس تعلق و هویت دریامحور ایرانی-اسلامی به‌ویژه در استان‌های ساحلی استفاده گردد.

۴. تهیه و پیشنهاد «سند جامع فرهنگ و آموزش دریایی»

دولت مکلف است با محوریت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و با همکاری وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، سازمان صدا و سیما، سازمان حفاظت محیط‌زیست، دستگاه‌های مسئول امور دریا و سایر نهادهای ذی‌ربط، حداکثر ظرف دو سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، پیش‌نویس «سند

پیوست شماره ۱: پیش نویس لایحه قانون پایه سیاست‌های دریایی جمهوری اسلامی ایران

جامع فرهنگ و آموزش دریایی» را در چهارچوب اسناد مصوب فرهنگی و آموزشی کشور تهیه و برای بررسی و تصویب به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارائه نماید. پس از تصویب، برنامه‌ها و اقدامات دستگاه‌های ذی‌ربط در حوزه فرهنگ و آموزش دریایی باید با این سند منطبق گردد.

۵. مشارکت جوامع محلی و نهادهای مردمی در ترویج فرهنگ دریامحور

سازوکارهای لازم برای مشارکت مؤثر جوامع محلی ساحلی و جزایر، سازمان‌های مردم‌نهاد، انجمن‌های تخصصی، انجمن‌های علمی-دانشجویی و تشکل‌های فرهنگی و هنری در طراحی و اجرای برنامه‌های آگاهی‌بخشی، آموزشی و فرهنگی دریامحور برقرار گردد و از طریق حمایت مالی، تسهیل‌گری و ایجاد شبکه‌های همکاری، زمینه بهره‌گیری از تجربه‌های محلی و بومی برای تقویت فرهنگ و هویت ایرانی-اسلامی دریامحور فراهم شود.

۶. پرورش سرمایه انسانی متخصص در عرصه سیاست‌گذاری و حکمرانی دریایی

با همکاری دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی، برنامه‌های آموزش و پژوهش میان‌رشته‌ای در حوزه‌های حکمرانی دریایی، حقوق و اقتصاد دریا، محیط‌زیست دریایی و دیپلماسی دریایی توسعه یافته و از طریق دوره‌های تخصصی، بورس‌ها و ایجاد هسته‌های علمی-پژوهشی، نیروی انسانی متخصص و متعهد به ارزش‌های ایرانی-اسلامی برای مواجهه شایسته با مسائل سیاستی و مدیریتی حوزه دریا تربیت شود.

۷. پایش و ارزیابی سطح آگاهی و فرهنگ دریامحور

با همکاری مرکز آمار ایران و دستگاه‌های فرهنگی و آموزشی، مجموعه‌ای از شاخص‌ها و ابزارهای سنجش برای ارزیابی سطح آگاهی عمومی، سواد دریایی، بازتاب هویت ایرانی-اسلامی دریامحور در نظام آموزشی و رسانه‌ای و میزان مشارکت شهروندان در حفاظت از دریا و سواحل تدوین و بر اساس آن گزارش‌های منظم برای مراجع حکمرانی و نظارتی موضوع این قانون تهیه گردد تا امکان بهبود مستمر سیاست‌ها و برنامه‌های فرهنگی و آموزشی دریامحور فراهم شود.

ماده ۱۱ مکرر (۱۲) - تحقیقات، پایش و علوم و فناوری دریایی

در چهارچوب ماده (۱) این قانون، اولویت‌های تحقیقاتی، فناورانه و زیرساختی در قلمرو دریا، کرانه و پس‌کرانه باید برآمده از نیازهای عملیاتی اقتصاد دریامحور، الزامات حفاظت از محیط‌زیست دریایی و ساحلی، پیشگیری و کاهش مخاطرات و بلایای مرتبط با دریا و مقتضیات توسعه و ارتقای زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی باشد.

پیوست شماره ۱: پیش نویس لایحه قانون پایه سیاست‌های دریایی جمهوری اسلامی ایران

بر این اساس، «تحقیقات، پایش و علوم و فناوری دریایی» به‌عنوان یکی از اقدامات پایه این قانون تعیین می‌شود و دولت مکلف است:

۱. برنامه ملی تحقیقات و فناوری دریایی و پیوند آن با برنامه تحقق سیاست‌های کلی علم و فناوری

«برنامه ملی تحقیقات و فناوری دریایی» را در چهارچوب سیاست‌های کلی علم و فناوری و توسعه دریامحور و برنامه پایه توسعه دریامحور تهیه و اجرا نماید و بخش مرتبط با امور دریا، کرانه و پس‌کرانه در «برنامه تحقق سیاست‌های کلی علم و فناوری» را به‌گونه‌ای تنظیم کند که اولویت‌های تحقیقاتی و فناوری، صریحاً مبتنی بر نیازهای عملیاتی اقتصاد دریامحور، حفاظت محیط‌زیست دریایی و ساحلی، مدیریت مخاطرات و بلایای مرتبط با دریا و نیازهای زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی باشد.

۲. نظام یکپارچه پایش اقیانوسی، داده‌های پایه و کاداستر دریا-کرانه-پس‌کرانه

نظام یکپارچه پایش اقیانوسی و داده‌های پایه محیطی و «کاداستر دریا-کرانه-پس‌کرانه» را طراحی و مستقر نماید؛ به‌نحوی که:

- داده‌های منظم، به‌روز و استاندارد در حوزه‌هایی نظیر هیدرودینامیک، رسوب، کیفیت آب (از جمله pH، شوری، شفافیت، اکسیژن محلول)، سواحل و بستر دریا و کاربری‌های فضایی دریا-کرانه-پس‌کرانه گردآوری، پردازش و در قالب سامانه‌های ملی در اختیار دستگاه‌های ذی‌ربط قرار گیرد؛
- این نظام داده‌ای، مبنای تصمیم‌سازی در آمایش دریا-کرانه-پس‌کرانه، مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی، مدیریت بلایای مرتبط با دریا، حفاظت محیط‌زیست دریایی و برنامه‌ریزی توسعه زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی قرار گیرد.

۳. زیرساخت‌ها و تجهیزات علمی و فناوریانه دریایی

زیرساخت‌ها و تجهیزات مورد نیاز برای تحقیقات، پایش و فناوری‌های دریایی، از جمله ناوگان و سکوه‌های تحقیقاتی، آزمایشگاه‌های تخصصی، شبکه‌های سنجش از دور و سامانه‌های مدل‌سازی و شبیه‌سازی دریایی را متناسب با اولویت‌های برنامه پایه توسعه دریامحور تأمین، نوسازی و توسعه داده و سازوکارهای لازم برای استفاده مشترک و بهینه از این زیرساخت‌ها توسط دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها، شرکت‌های دانش‌بنیان و دستگاه‌های اجرایی را برقرار سازد.

پیوست شماره ۱: پیش نویس لایحه قانون پایه سیاست‌های دریایی جمهوری اسلامی ایران

۴. توسعه سرمایه انسانی تخصصی دریایی

با همکاری وزارتخانه‌های ذی‌ربط آموزشی و علمی، برنامه‌های آموزش عالی، میان‌رشته‌ای و مهارتی در حوزه‌های علوم و فناوری‌های دریایی، حکمرانی و حقوق دریا، اقتصاد دریا، محیط‌زیست دریایی و دیپلماسی دریایی را طراحی و اجرا کرده و از طریق بورس‌ها، دوره‌های تخصصی، شبکه‌های پژوهشی و حمایت هدفمند از پایان‌نامه‌ها و رساله‌های مرتبط با نیازهای عملیاتی زنجیره‌های ارزش دریایی و حفاظت محیط‌زیست، نیروی انسانی متخصص و کارآمد مورد نیاز برای اجرای این قانون را تربیت و تأمین نماید.

۵. شبکه همکاری علمی و فناورانه ملی و بین‌المللی در خدمت نیازهای عملیاتی دریایی

شبکه‌های همکاری علمی، پژوهشی و فناورانه در حوزه دریا را در سطح ملی و بین‌المللی به‌گونه‌ای تقویت کند که:

- پیوند منسجم میان دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها، شرکت‌های دانش‌بنیان و دستگاه‌های اجرایی شکل گیرد؛
- مشارکت در برنامه‌ها و ابتکارات منطقه‌ای و بین‌المللی در حوزه علوم اقیانوسی، پایش و داده‌های دریایی و فناوری‌های نوین دریایی با تمرکز بر حل مسائل عملیاتی اقتصاد دریامحور و حفاظت محیط‌زیست دریایی صورت پذیرد؛
- تبادل دانش، فناوری و داده‌های علمی با رعایت ملاحظات امنیتی و منافع ملی انجام شود.

۶. پیوند نظام‌مند نتایج تحقیقات و پایش با حکمرانی و زنجیره‌های ارزش

سازوکارهای لازم را طراحی و اجرا نماید تا نتایج تحقیقات، پایش و توسعه فناوری‌های دریایی به‌طور منظم در تدوین، بازنگری و اجرای برنامه پایه توسعه دریامحور، برنامه‌های عملیاتی پنج‌ساله، طرح‌های مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی و برنامه‌های توسعه زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی به کار گرفته شود؛ به‌نحوی که تصمیم‌گیری‌ها در حوزه دریا، کرانه و پس‌کرانه به‌طور مستمر بر شواهد علمی، داده‌های معتبر و تحلیل‌های روزآمد متکی باشد.

۷. جهت‌دهی ابزارهای حمایت نوآوری و شرکت‌های دانش‌بنیان به سمت نیازهای عملیاتی اقتصاد دریامحور

پیوست شماره ۱: پیش نویس لایحه قانون پایه سیاست‌های دریایی جمهوری اسلامی ایران

سازوکارهای حمایتی، مالی و تنظیم‌گری در حوزه شرکت‌های دانش‌بنیان، صندوق‌ها و برنامه‌های حمایت از نوآوری را در چهارچوب این قانون به‌گونه‌ای سازمان‌دهی نماید که محور اصلی حمایت، پاسخ‌گویی طرح‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان به نیازهای عملیاتی اقتصاد دریامحور، پایش و محیط‌زیست دریایی، ایمنی و مدیریت مخاطرات و توسعه زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی باشد و از پراکندگی و اجرای پروژه‌های فاقد پیوند با مسائل واقعی دریا، کرانه و پس‌کرانه جلوگیری گردد.

ماده ۱۱ مکرر (۱۳) - «امنیت آبی در چرخه حوضه-ساحل-دریا»

این اقدام پایه ناظر به تأمین «امنیت آبی» برای شهرها، نواحی ساحلی، جزایر و زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی در سراسر چرخه حوضه آبریز تا دریا است؛ بدین معنا که سطح قابل‌قبولی از ریسک «آب زیاد» (سیلاب رودخانه‌ای و ساحلی، طوفان و بالآمدن سطح دریا)، «آب کم» (خشکسالی، کمبود منابع آب شیرین) و «آب آلوده» و نیز اختلال در سامانه‌های آب شیرین حفظ شود و تاب‌آوری اقتصاد دریامحور در برابر این ریسک‌ها ارتقاء یابد. این اقدام پایه در چهارچوب سیاست‌های کلی آب و محیط‌زیست و قوانین و اسناد ملی مرتبط با آب، محیط‌زیست و مدیریت بحران طراحی و اجرا می‌شود. در اجرای این اقدام پایه، دولت مکلف است:

۱. چارچوب ملی یکپارچه‌ای برای امنیت آبی در چرخه حوضه-ساحل-دریا تدوین و تصویب نماید که در آن تعاریف، اصول، اهداف، شاخص‌ها و الزامات مدیریت ریسک‌های آب زیاد، آب کم و آب آلوده برای زیرساخت‌ها و بخش‌های اقتصاد دریامحور (از جمله بندار، صنایع ساحلی و پس‌کرانه، گردشگری، شیلات و آبی‌پروری و سکونتگاه‌های ساحلی و جزیره‌ای) به صورت شفاف تعیین شده باشد و هماهنگی میان سیاست‌های آب شیرین، آمایش سرزمین، مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی و برنامه‌ریزی فضایی دریایی تضمین گردد.

۲. با اتکاء به داده‌ها و مدل‌های کمی فراهم‌شده در اقدام پایه «پایش اقیانوسی و داده‌های پایه و کاداستر دریا-کرانه-پس‌کرانه»، ارزیابی‌های جامع آسیب‌پذیری و ریسک برای شناسایی «کانون‌های خطر» در برابر سیلاب، خشکسالی، فرسایش و آلودگی آب در حوضه‌های آبریز منتهی به دریا، نواحی ساحلی و زیرساخت‌های حیاتی مرتبط با زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی انجام داده و نقشه‌های ریسک و سناریوهای انطباق را به صورت ادواری به‌روزرسانی نماید.

۳. رویکرد «شهر-حوضه» و «از منبع تا دریا» را در مدیریت منابع آب مستقر سازد؛ به‌گونه‌ای که شهرداری‌ها، استانداری‌ها، شرکت‌های آب و فاضلاب، سازمان‌های حوضه‌های آبریز و دستگاه‌های مسئول امور دریایی در قالب سازوکارهای حکمرانی چندسطحی، برای کاهش ریسک‌های آبی و تقویت تاب‌آوری اقتصاد

پیوست شماره ۱: پیش نویس لایحه قانون پایه سیاست‌های دریایی جمهوری اسلامی ایران

دریامحور هماهنگ عمل نمایند و این هماهنگی در اسناد آمایش، طرح‌های مدیریت حوضه، طرح‌های مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی و برنامه‌های فضایی دریایی منعکس گردد.

۴. نظامی منسجم برای پایش برداشت و مصرف آب شیرین توسط بخش‌های مرتبط با اقتصاد دریامحور، کنترل تخلیه پساب‌ها و پسماندها به رودخانه‌ها، تالاب‌ها و دریا و پایش شاخص‌های کلیدی کیفیت آب (از جمله pH، شوری، کدري، اکسیژن محلول و آلودگی‌های شیمیایی و میکروبی) ایجاد نموده و نتایج آن را در صدور مجوزها، ارزیابی‌های زیست‌محیطی و تصمیم‌گیری‌های مرتبط با استقرار و توسعه پروژه‌های دریامحور ملاک عمل قرار دهد.

۵. اقدامات پیشگیرانه، انطباقی و اضطراری لازم را برای کاهش آثار شوک‌های آبی بر زیرساخت‌ها و فعالیت‌های اقتصاد دریامحور طراحی و اجرا نماید؛ از جمله تهیه طرح‌های تداوم کسب‌وکار و خدمات در بنادر و تأسیسات ساحلی در شرایط سیلاب و خشکسالی، استفاده از سازوکارهایی نظیر پرداخت برای خدمات اکوسیستمی جهت بهبود کیفیت و کمیت منابع آب و به‌کارگیری راه‌حل‌های مبتنی بر طبیعت (مانند حفاظت و احیای تالاب‌ها، حریم‌های سیلابی، سواحل نفوذپذیر و کمربندهای سبز ساحلی) برای کاهش ریسک و تقویت خدمات اکوسیستمی.

۶. سازوکارهای لازم را برای بازیافت، مدیریت و کاهش نشت پسماندهای حجیم و پسماندهای فرایندی حاصل از بخش‌های دریامحور (از جمله کشتی‌سازی و تعمیرات، توسعه ساحلی و پس‌کرانه‌ای، فرآوری محصولات شیلاتی و لجن فاضلاب) به اکوسیستم‌های آبی برقرار نموده و در صورت امکان، تبدیل آن‌ها به منابع برای سایر فعالیت‌های اقتصادی را در چهارچوب اقتصاد دایره‌ای آبی ترویج کند.

۷. اطمینان حاصل نماید که طراحی و اجرای برنامه پایه توسعه دریامحور، برنامه‌های عملیاتی پنج‌ساله و برنامه‌های توسعه زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی با الزامات امنیت آبی موضوع این اقدام پایه منطبق بوده و هرگونه استثنا یا انحراف، صرفاً با توجیه فنی و زیست‌محیطی مستند و در چهارچوب سازوکارهای پیش‌بینی‌شده در فصل حکمرانی دریایی این قانون مجاز خواهد بود.

جزئیات تقسیم کار نهادی، مرجع مسئول راهبری امنیت آبی در چرخه حوضه-ساحل-دریا و سازوکار هماهنگی میان دستگاه‌های ذی‌ربط، در فصل حکمرانی دریایی این قانون تعیین می‌شود.

فصل چهارم - زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی

ماده ۱۲ - اصول حاکم بر زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی

۱. در چهارچوب این قانون، هر «زنجیره ارزش اقتصادی دریایی» واحد راهبردی برنامه‌ریزی، حکمرانی و ارزیابی عملکرد است و باید دارای مرجع یکتای راهبری زنجیره باشد که مسئولیت نهایی انسجام تصمیم‌ها، برنامه‌ها و اقدامات در تمام حلقه‌های آن زنجیره را بر عهده دارد. تعیین مرجع یکتای هر زنجیره و چارچوب کلی راهبری آن، تحت نظارت و در چهارچوب تصمیمات مرجع یکتای حکمرانی دریا موضوع فصل پنجم انجام می‌شود.

۲. مرجع یکتای هر زنجیره مکلف است در طراحی و اجرای برنامه‌های توسعه زنجیره، هماهنگی افقی با سایر زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی و هماهنگی عمودی با مرجع یکتای حکمرانی دریا را رعایت کند؛ به گونه‌ای که تداخل، موازی‌کاری و تصمیمات متعارض بین زنجیره‌ها به حداقل رسیده و از هم‌افزایی میان آن‌ها برای تحقق اهداف برنامه پایه و اقدامات پایه استفاده شود.

۳. حکمرانی زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی بر رویکرد فرایندمحور استوار است؛ به این معنا که هر حلقه زنجیره از طریق مجموعه‌ای از فرایندهای اصلی و پشتیبان تعریف می‌شود و صاحبان فرایندها در سطح دستگاه‌های اجرایی و بنگاه‌ها، در قبال عملکرد حلقه مربوط و ارتباط آن با سایر حلقه‌ها مسئول‌اند. مرجع یکتای هر زنجیره موظف است سازوکار مشارکت منظم افراد حاضر در محل انجام کار (گمبا) و ذی‌نفعان اصلی را در تصمیم‌گیری‌ها برقرار نماید.

۴. در حکمرانی زنجیره‌های ارزش، خلق ارزش برای مشتری نهایی - اعم از شهروند، مصرف‌کننده، بنگاه یا کاربر خدمات عمومی - هدف اصلی است و برنامه‌ها و اقدامات باید به گونه‌ای طراحی شود که ارتقای بهره‌وری، کاهش اتلاف‌ها، کاهش آثار منفی زیست‌محیطی و اجتماعی و دستیابی به رقابت‌پذیری ملی و بین‌المللی امکان‌پذیر گردد.

۵. همه قواعد، مصوبات و برنامه‌های مرتبط با زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی باید با اصول بنیادین مندرج در ماده (۴) این قانون، برنامه پایه توسعه دریامحور و اقدامات پایه موضوع فصل سوم منطبق بوده و مرجع یکتای حکمرانی دریا بر این انطباق نظارت می‌کند.

۶. برنامه پایه توسعه دریامحور و برنامه‌های عملیاتی پنج‌ساله ناشی از آن باید به گونه‌ای تنظیم شوند که رابطه هر یک از زنجیره‌های ارزش اولویت‌دار با اقدامات پایه موضوع فصل سوم به صورت روشن مشخص گردد؛ به نحوی که برای هر زنجیره و هر اقدام پایه مرتبط، حداقل اهداف، شاخص‌ها، الزامات اجرایی و دستگاه‌های مسئول و همکار در اسناد برنامه‌ای درج شود. مرجع یکتای حکمرانی دریا الگو و ضوابط این نحوه تنظیم را تصویب و ابلاغ می‌نماید.

پیوست شماره ۱: پیش نویس لایحه قانون پایه سیاست‌های دریایی جمهوری اسلامی ایران

۷. جزئیات ساختار حکمرانی زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی، از جمله تعیین ارکان تصمیم‌گیری، ترکیب و وظایف مراجع مسئول در سطح ملی، زنجیره‌ای و استانی و نحوه ارتباط آن‌ها با ستاد دریایی کشور، مطابق احکام فصل پنجم این قانون تعیین می‌شود.

فصل پنجم - حکمرانی یکپارچه دریا-کرانه-پس کرانه و ستاد دریایی کشور

ماده ۱۳ - تشکیل ستاد دریایی کشور (مرجع یکتا در حکمرانی دریا)

به‌منظور تحقق حکمرانی یکپارچه در قلمرو دریا، کرانه و پس‌کرانه، اعمال و اجرای ساختار برنامه پایه توسعه دریامحور موضوع ماده (۷) این قانون، و تمرکز و انسجام در تدوین و اجرای برنامه‌های عملیاتی ۵ ساله توسعه دریامحور، و نیز هماهنگی اقدامات قوای سه‌گانه، نیروهای مسلح و سایر نهادهای ذی‌ربط در اجرای این قانون و سیاست‌های کلی توسعه دریامحور، «ستاد ملی دریایی» که در این قانون به اختصار «ستاد دریایی کشور» نامیده می‌شود، به‌عنوان مرجع یکتا در حکمرانی دریا تشکیل می‌گردد.

ستاد دریایی کشور دارای شخصیت حقوقی مستقل و وابسته به نهاد ریاست جمهوری است و مصوبات آن، در حدود این قانون و در چهارچوب اختیارات مصرح، برای کلیه دستگاه‌های اجرایی و نهادهای مشمول در قلمرو دریا، کرانه و پس‌کرانه لازم‌الاجرا است.

اختیارات ستاد دریایی کشور در تدوین، تصویب و هدایت اجرای برنامه‌های عملیاتی توسعه دریامحور، منحصراً در چهارچوب «برنامه پایه توسعه دریامحور» موضوع ماده (۷) این قانون و «ساختار اقدامات پایه و زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی» مندرج در فصل‌های سوم و چهارم اعمال می‌شود و هرگونه تغییر اساسی در این ساختارها صرفاً از طریق فرایند تقنینی و اصلاح این قانون امکان‌پذیر است.

ماده ۱۴ - وظایف و اختیارات ستاد دریایی کشور

ستاد دریایی کشور عهده‌دار وظایف و اختیارات زیر است:

۱. هدایت و هماهنگی تهیه و تصویب و ابلاغ «برنامه‌های عملیاتی پنج‌ساله توسعه دریامحور» به‌عنوان اسناد اجرایی تحقق برنامه پایه؛ این برنامه‌ها در چهارچوب این قانون و برنامه پایه تنظیم شده و پس از تصویب در ستاد دریایی کشور برای اجرا ابلاغ می‌گردند

پیوست شماره ۱: پیش نویس لایحه قانون پایه سیاست‌های دریایی جمهوری اسلامی ایران

۲. بررسی و تصویب «برنامه‌های عملیاتی پنج‌ساله توسعه دریامحور» پیشنهادی دولت، بر اساس برنامه پایه و با رعایت اقدامات پایه موضوع فصل سوم و ساختار زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی موضوع فصل چهارم، و ابلاغ تقسیم کار و الزامات اجرایی مربوط به دستگاه‌های مسئول.

۳. تعیین و تصویب تقسیم کار ملی برای اجرای برنامه پایه و برنامه‌های عملیاتی پنج‌ساله در میان دستگاه‌های اجرایی، استانداری‌های ساحلی، نهادهای عمومی و سایر مراجع ذی‌ربط، به‌گونه‌ای که تداخل، موازی‌کاری و خلأ نهادی در قلمرو دریا، کرانه و پس‌کرانه به حداقل کاهش یابد.

۴. تصویب الگو، ضوابط و دستورالعمل‌های لازم برای نحوه تنظیم برنامه‌های عملیاتی پنج‌ساله و سایر اسناد برنامه‌ای مرتبط، به‌گونه‌ای که رابطه هر زنجیره ارزش اولویت‌دار با اقدامات پایه متناظر، اهداف، شاخص‌ها و الزامات اجرایی در اسناد برنامه‌ای به صورت روشن و قابل پیش‌درج شود.

۵. تعیین و تصویب «نقشه زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی» و مرجع یکتای راهبری هر زنجیره، در چهارچوب ماده (۱۲) این قانون، و تصویب چارچوب کلی ساختار حکمرانی زنجیره‌ها و کارگروه‌های استانی مطابق مواد (۱۸) و (۱۹) این فصل.

۶. نظارت عالیه بر انطباق مصوبات، برنامه‌ها و اقدامات قوای سه‌گانه، نیروهای مسلح، دستگاه‌های اجرایی و نهادهای عمومی در قلمرو دریا-کرانه-پس‌کرانه با این قانون، برنامه پایه، اقدامات پایه و اصول بنیادین موضوع ماده (۴)، و ارائه گزارش‌های منظم نظارتی به مراجع ذی‌ربط، از جمله هیئت دولت، مجلس شورای اسلامی و مراجع نظارتی ناظر بر حسن اجرای سیاست‌های کلی.

۷. طراحی و استقرار سازوکارهای لازم برای مشارکت منظم ذی‌نفعان اصلی، از جمله جوامع محلی ساحلی و جزایر، انجمن‌های تخصصی و علمی، بخش خصوصی و نهادهای مردمی، در فرایندهای سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، اجرا و پیش‌این قانون و برنامه‌های ناشی از آن، و بهره‌گیری از این سازوکارها در تصمیم‌گیری‌های ستاد.

۸. هدایت و هماهنگی تدوین و پیشنهاد لوایح، اصلاح قوانین و تصویب‌نامه‌ها و سایر اسناد تقنینی و تنظیم‌گری مورد نیاز برای اجرای این قانون و تحقق سیاست‌های کلی توسعه دریامحور، به‌ویژه در قالب قانون پایه سیاست‌های دریایی موضوع این قانون.

۹. تعیین اصول و ضوابط حاکم بر استفاده از داده‌ها و اطلاعات مرتبط با دریا، کرانه و پس‌کرانه، و هدایت استقرار نظام‌های داده و حسابداری اقماری اقتصاد دریامحور، به‌منظور پشتیبانی از تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد و ارزیابی عملکرد زنجیره‌های ارزش و اقدامات پایه.

پیوست شماره ۱: پیش نویس لایحه قانون پایه سیاست‌های دریایی جمهوری اسلامی ایران

۱۰. ایجاد و هدایت سازوکارهای لازم برای هماهنگی بین‌المللی و منطقه‌ای در حوزه حکمرانی دریا، از جمله در پیوند با کنوانسیون‌ها، موافقت‌نامه‌ها و ابتکارات چندجانبه مرتبط با توسعه دریامحور، در چهارچوب سیاست خارجی و دیپلماسی دریایی کشور.

۱۱. تصمیم‌گیری درباره سایر امور مهم و فرابخشی مرتبط با حکمرانی دریا که اجرای این قانون و تحقق سیاست‌های کلی توسعه دریامحور اقتضا می‌کند، در حدود اختیارات مصرح در این قانون و سایر قوانین.

ماده ۱۵ - ترکیب و سازمان ستاد دریایی کشور

۱. ستاد دریایی کشور به ریاست رئیس‌جمهور تشکیل می‌شود. رئیس‌جمهور رئیس ستاد دریایی کشور است و مسئولیت هدایت و هماهنگی کلی امور ستاد و نظارت بر حسن اجرای مصوبات آن را بر عهده دارد.

۲. نماینده رئیس‌جمهور به‌عنوان دبیر ستاد دریایی کشور (و رئیس دبیرخانه ستاد) تعیین می‌گردد و مسئولیت پیگیری اجرای مصوبات و هماهنگی امور دبیرخانه را بر عهده دارد

۳. اعضای ستاد دریایی کشور عبارت‌اند از:

الف) معاون اول رئیس‌جمهور (نایب‌رئیس ستاد) ،

ب) وزیر راه و شهرسازی،

پ) وزیر نفت،

ت) وزیر امور خارجه،

ث) وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح،

ج) وزیر نیرو،

چ) وزیر جهاد کشاورزی،

ح) وزیر صنعت، معدن و تجارت،

خ) وزیر امور اقتصادی و دارایی،

د) وزیر کشور،

ذ) وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی،

پیوست شماره ۱: پیش نویس لایحه قانون پایه سیاست‌های دریایی جمهوری اسلامی ایران

ر) وزیر علوم، تحقیقات و فناوری،

ز) رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور،

ژ) رئیس سازمان حفاظت محیط زیست،

س) رئیس بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران،

ش) رئیس ستاد کل نیروهای مسلح یا نماینده تام‌الاختیار وی.

۴. حسب مورد و بدون حق رأی، رئیس قوه قضائیه، رئیس مجلس شورای اسلامی، رؤسای سایر دستگاه‌ها و نهادهای عمومی مرتبط، استانداران استان‌های ساحلی، رؤسای شوراهای راهبری زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی، و نمایندگان اتاق‌های بازرگانی، تعاونی و تشکل‌های مردم‌نهاد مرتبط می‌توانند بنا به دعوت رئیس ستاد یا دبیر ستاد در جلسات ستاد شرکت نمایند.

۵. ستاد می‌تواند برای انجام وظایف خود و بررسی تخصصی موضوعات، کمیته‌های دائمی یا موقت تخصصی تشکیل دهد. ترکیب، شرح وظایف و نحوه اداره این کمیته‌ها به پیشنهاد دبیر ستاد و با تصویب ستاد تعیین می‌شود.

۶. جزئیات بیشتر درباره تشکیلات درونی ستاد، نحوه تشکیل جلسات، نصاب رسمیت جلسات و شیوه اتخاذ تصمیمات در آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد ستاد دریایی کشور به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، تعیین می‌شود. این آیین‌نامه نمی‌تواند مغایر با اختیارات و نقش مرجع یکتا بودن ستاد در حکمرانی دریا موضوع این قانون باشد.

ماده ۱۶ – دبیرخانه ستاد دریایی کشور

۱. «دبیرخانه ستاد دریایی کشور» در نهاد ریاست جمهوری تشکیل می‌شود و انجام امور اجرایی، کارشناسی و پشتیبانی ستاد را بر عهده دارد.

۲. ساختار سازمانی، وظایف تفصیلی و منابع انسانی و مالی دبیرخانه، در چهارچوب این قانون و با پیشنهاد ستاد دریایی کشور به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

۳. دبیرخانه مکلف است با استفاده از ظرفیت‌های موجود در دستگاه‌های اجرایی، دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی و نهادهای مردمی، شبکه‌ای از کارگروه‌های تخصصی را در حوزه‌های مختلف از جمله محیط‌زیست و اقلیم دریایی، حمل‌ونقل و لجستیک، صنایع و خدمات دریایی، اقتصاد و مالیه دریایی، دیپلماسی و همکاری‌های بین‌المللی، امنیت و دفاع دریایی، دانش، داده و فناوری، و فرهنگ و جوامع محلی دریامحور سازمان‌دهی نموده و نتایج کار آن‌ها را برای تصمیم‌گیری ستاد فراهم سازد.

پیوست شماره ۱: پیش نویس لایحه قانون پایه سیاست‌های دریایی جمهوری اسلامی ایران

۴. دبیرخانه مسئول هماهنگی و پشتیبانی از شورای راهبری هر زنجیره ارزش اقتصادی دریایی و کارگروه‌های استانی توسعه دریامحور موضوع مواد (۱۸) و (۱۹) این قانون است.

ماده ۱۷ - همکاری و ارائه اطلاعات به ستاد دریایی کشور

۱. کلیه دستگاه‌های اجرایی، نهادهای عمومی غیردولتی، شرکت‌های دولتی و مؤسسات عمومی فعال در قلمرو دریا، کرانه و پس کرانه مکلف‌اند بنا به درخواست ستاد یا دبیرخانه آن، اطلاعات، آمار، گزارش‌ها و اسناد مورد نیاز برای اجرای این قانون و پایش برنامه پایه، برنامه‌های عملیاتی و زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی را در حدود قوانین و مقررات مربوط، به‌موقع و با کیفیت مناسب در اختیار ستاد قرار دهند.

۲. ستاد دریایی کشور می‌تواند حسب ضرورت از قوه قضائیه، مجلس شورای اسلامی، نیروهای مسلح و سایر نهادهای حاکمیتی نیز درخواست اطلاعات و گزارش‌های لازم در حوزه دریا، کرانه و پس کرانه را نموده و نتایج را در گزارش‌های نظارتی و سیاستی خود منعکس نماید.

۳. ستاد دریایی کشور می‌تواند حسب ضرورت از اشخاص حقیقی و حقوقی بخش خصوصی، تعاونی، تشکل‌های حرفه‌ای، انجمن‌های علمی و تخصصی و نهادهای مردمی برای ارائه اطلاعات، نظرات کارشناسی و همکاری در اجرای این قانون دعوت نماید.

۴. نحوه دسترسی ستاد به داده‌ها و اطلاعات دستگاه‌ها، الزامات محرمانگی، و نحوه استفاده از داده‌های پایه، در چهارچوب این قانون و سایر قوانین مربوط تعیین و توسط ستاد دریایی کشور ابلاغ می‌گردد. رعایت حقوق اشخاص و ملاحظات امنیتی و حریم خصوصی در استفاده از داده‌ها الزامی است.

ماده ۱۸ - حکمرانی زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی در سطح ملی

۱. برای هر یک از زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی اولویت‌دار موضوع فصل چهارم، «مرجع یکتای راهبری زنجیره» توسط ستاد دریایی کشور تعیین و تصویب می‌شود. مرجع یکتا، دستگاه اجرایی یا نهاد عمومی‌ای است که مسئولیت نهایی انسجام تصمیم‌ها، برنامه‌ها و اقدامات در تمام حلقه‌های زنجیره را بر عهده دارد.

۲. نزد هر مرجع یکتای راهبری زنجیره، «شورای راهبری زنجیره ارزش اقتصادی دریایی» تشکیل می‌شود. ترکیب این شورا حداقل شامل موارد زیر است:

الف) بالاترین مقام مرجع یکتا (به‌عنوان رئیس شورا)،

پیوست شماره ۱: پیش نویس لایحه قانون پایه سیاست‌های دریایی جمهوری اسلامی ایران

ب) نمایندگان تام‌الاختیار دستگاه‌های اصلی فعال در حلقه‌های مختلف زنجیره (حسب مورد: حمل‌ونقل، بنادر، گمرک، محیط‌زیست، انرژی، کشاورزی و شیلات، صنعت و تجارت، مالیات و گمرک، استاندارد و سایر دستگاه‌های مرتبط)،

پ) نماینده ستاد دریایی کشور،

ت) نماینده استانداری‌های ساحلی ذی‌ربط،

ث) نمایندگان منتخب بخش خصوصی، تعاونی‌ها و تشکل‌های حرفه‌ای فعال در زنجیره، به‌نسبتی که در آیین‌نامه اجرایی این ماده تعیین می‌شود.

۳. شورای راهبری هر زنجیره وظایف زیر را بر عهده دارد:

الف) تهیه و پیشنهاد «برنامه توسعه زنجیره» (حداقل در افق‌های پنج‌ساله) در چهارچوب برنامه پایه، اقدامات پایه و این قانون، و ارائه آن به ستاد برای تصویب نهایی،

ب) طراحی و پیشنهاد شاخص‌های عملکردی زنجیره و پایش تحقق آن‌ها،

پ) شناسایی گلوگاه‌ها، تعارض‌ها و هم‌افزایی‌های درونی زنجیره و پیشنهاد اصلاحات نهادی و مقرراتی به ستاد،
ت) اطمینان از مشارکت منظم گمبا (افراد حاضر در محل انجام کار)، جوامع محلی و ذی‌نفعان زنجیره در طراحی و اجرای برنامه‌ها،

ث) هماهنگی با کارگروه‌های استانی توسعه دریامحور موضوع ماده (۱۹) این قانون.

۴. جزئیات ترکیب، نحوه تشکیل جلسات، نصاب اتخاذ تصمیم، دوره عضویت، و سایر شئون مربوط به شورای راهبری زنجیره‌ها در آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد ستاد دریایی کشور و با همکاری مراجع یکتای زنجیره‌ها تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، تعیین می‌شود.

ماده ۱۹ - کارگروه‌های استانی توسعه دریامحور و هماهنگی بین‌زنجیره‌ای

۱. در هر یک از استان‌های ساحلی، «کارگروه استانی توسعه دریامحور» زیر نظر شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان و به ریاست استاندار تشکیل می‌شود. این کارگروه حلقه استانی حکمرانی دریا است و اجرای برنامه پایه، برنامه‌های عملیاتی پنج‌ساله و برنامه‌های توسعه زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی در سطح استان را هماهنگ می‌نماید.

پیوست شماره ۱: پیش نویس لایحه قانون پایه سیاست‌های دریایی جمهوری اسلامی ایران

۲. ترکیب کارگروه استانی حداقل شامل نمایندگان دستگاه‌های اجرایی استانی ذی‌ربط، نمایندگان مرجع یکتای زنجیره‌های فعال در استان، شهرداری‌های ساحلی اصلی، نمایندگان جوامع محلی و نهادهای مردمی مرتبط، و نماینده ستاد دریایی کشور است. جزئیات ترکیب و نحوه اداره کارگروه در آیین‌نامه اجرایی تعیین می‌شود.

۳. کارگروه استانی توسعه دریامحور مکلف است:

الف) اجرای برنامه‌های مصوب ستاد و شورای راهبری زنجیره‌ها را در سطح استان هماهنگ و موانع اجرایی را به ستاد و مراجع یکتای زنجیره‌ها گزارش کند،

ب) پیشنهادهای اصلاحی خود درباره برنامه‌ها، پروژه‌ها و تقسیم کار استانی را به ستاد و شورای راهبری زنجیره‌های مربوط ارائه نماید،

پ) داده‌ها و گزارش‌های مورد نیاز برای پایش اجرای این قانون را در چهارچوب ضوابط ستاد فراهم و ارسال نماید.

۴. به‌منظور پیشگیری از تداخل و تعارض میان زنجیره‌های ارزش و استفاده از هم‌افزایی‌ها، «کمیته هماهنگی بین‌زنجیره‌ای» زیر نظر ستاد دریایی کشور تشکیل می‌شود. اعضای این کمیته شامل دبیر ستاد، رؤسای شورای راهبری زنجیره‌های ارزش اقتصادی دریایی، نمایندگان کارگروه‌های استانی (به صورت منتخب) و نمایندگان دستگاه‌های فرابخشی کلیدی است.

۵. کمیته هماهنگی بین‌زنجیره‌ای وظایف زیر را دارد:

الف) شناسایی تعارض‌ها و هم‌پوشانی‌های بین زنجیره‌ها، به‌ویژه در حوزه‌های محیط‌زیست، زیرساخت، فضای جغرافیایی، داده و سرمایه انسانی، و پیشنهاد راه‌حل به ستاد،

ب) پیشنهاد استانداردها، ضوابط و رویه‌های مشترک برای چند زنجیره،

پ) ارائه پیشنهاد برای اصلاح ساختار نقشه زنجیره‌های ارزش و تقسیم کار ملی در صورت لزوم.

۶. ارتباطات کاری و گزارش‌دهی میان ستاد، شورای راهبری زنجیره‌ها و کارگروه‌های استانی، و نحوه بهره‌گیری از نتایج نظام حسابداری اقماری اقتصاد دریامحور در ارزیابی عملکرد آن‌ها، مطابق دستورالعملی است که به پیشنهاد ستاد دریایی کشور به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ماده ۲۰ (انتقالی - تبدیل شورا به ستاد دریایی کشور)

از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، «شورای هماهنگی اجرای سیاست‌های کلی توسعه دریامحور و توسعه سواحل مکران» موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۵۲۳۶۴/ت/۶۳۴۸۵ هـ مورخ ۸/۱۰/۱۴۰۳ هیئت وزیران، و همچنین شورا و دبیرخانه موضوع تصویب‌نامه شماره ۲۶۹۸۷/ت/۶۲۳۳۶ هـ مورخ ۱۹/۲/۱۴۰۳ هیئت وزیران با اصلاحات بعدی آن، در چهارچوب مواد (۱۳) تا (۱۹) این قانون، با عنوان «ستاد دریایی کشور» به فعالیت خود ادامه می‌دهد. از این تاریخ، کلیه وظایف، اختیارات، ساختار، ارکان و ترکیب «شورای هماهنگی اجرای سیاست‌های کلی توسعه دریامحور و توسعه سواحل مکران» مطابق احکام فصل پنجم این قانون تعیین می‌گردد و مصوبات و تصمیمات آن، در حدود این قانون، به‌عنوان مصوبات «ستاد دریایی کشور» تلقی می‌شود.

کلیه اشاره‌ها در قوانین و مقررات، از جمله در تصویب‌نامه‌های شماره ۱۵۲۳۶۴/ت/۶۳۴۸۵ هـ مورخ ۸/۱۰/۱۴۰۳ و ۱۹/۲/۱۴۰۳/ت/۶۲۳۳۶ هـ مورخ ۱۹/۲/۱۴۰۳ هیئت وزیران و اصلاحات بعدی آن‌ها، به «شورای هماهنگی اجرای سیاست‌های کلی توسعه دریامحور و توسعه سواحل مکران» از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، به «ستاد دریایی کشور» موضوع این قانون تفسیر می‌شود.

تصویب‌نامه‌ها، آیین‌نامه‌ها و سایر مصوبات مربوط به شورا تا زمان تصویب و ابلاغ آیین‌نامه‌ها و مقررات جدید مبتنی بر این قانون، در حدودی که با احکام این قانون و فصل پنجم آن مغایرت نداشته باشد، به قوت خود باقی است و هیئت وزیران مکلف است حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، نسبت به تطبیق و اصلاح آن‌ها با احکام این قانون اقدام نماید.